

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı
Spor Eğitimi Bilim Dalı

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19
SALGIN DÖNEMİNDE UYGULANAN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK
TUTUMLARININ İNCELENMESİ

Yassin BOULAYOUN
(Yüksek Lisans Tezi)

İstanbul, 2022

T.C.
Marmara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı
Spor Eğitimi Bilim Dalı

SPOR BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ÖĞRENCİLERİNİN COVID-19
SALGIN DÖNEMİNDE UYGULANAN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK
TUTUMLARININ İNCELENMESİ

INVESTIGATION ON STUDENT'S ATTITUDES OF SPORTS SCIENCES
FACULTY TOWARDS DISTANCE EDUCATION DURING COVID-19
EPIDEMIC PERIOD

Yassin BOULAYOUN
(Yüksek Lisans Tezi)

Danışman
Prof. Dr. Ufuk ALPKAYA

İstanbul, 2022

Tüm kullanım hakları
M.Ü. Eğitim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir.
© 2022

ETİK BEYANI

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü Lisansüstü Tez Yazım Kılavuzuna uygun olarak hazırladığım çalışmamda;

- Sunduğum bilgileri, dokümanları ve verileri akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Çalışmamda yararlandığım eserlerin tamamına atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Elde ettiğim verilerde ve sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı bildirir, aksi bir durumda aleyhimde doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

11/08/2022

Yassin BOULAYOUN

ÖZGEÇMİŞ

EĞİTİM

2003- 2009	İlköğretim, Lisan Al-Din Bin Al-Khatib İlkokulu (FAS)
2009- 2012	Ortaokul, Abnae Abi Alqasem (FAS)
2012- 2015	Mühendislik Lisesi, Al İmam Al Ghazali (FAS)
2015- 2018	Lisans Profesyonel, Hassan 2 Üniversitesi (FAS), Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
2018- 2019	Türkçe Dil (C1), Kocaeli Üniversitesi (TÜRKİYE) Yabancı Dil Yüksek Okulu

İŞ DENEYİMİ

Görev Ünvanı	Görev Yeri	Yıl
Spor Kordinatör	We Casablanca Uluslararası Maratonunda	2016
Uluslararası Cimnastik Antrenörü	Kraliyet Fas Jimnastik Federasyonu	2017
Uluslararası Cimnastik Hakemi	Dünya Şampiyonası “GYMNASIADÉ”	2018
Öğretmen	Lise BADR, Kasablanka/FAS	2018
Spor Eğitmeni	İstanbul-Türkiye	2019

ÖNSÖZ

Çevrimiçi yaklaşım modeli onlarca yıl önceye dayanan uygulama örnekleri olmakla birlikte COVID-19 pandemi sürecinde zorunluluk haline gelmiştir. Bilindiği gibi bu yaklaşım dünya çapındaki birçok üniversite öğretim programlarında temel yöntem olarak uzun zamandır kullanılmaktaydı. COVID-19 pandemi süreci eğitim kurumlarını çevrimiçi yaklaşım yöntemini kullanmaya zorlamıştır. Bu yüzden, spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin pandemi süresince uygulanan uzaktan eğitim modeline ilişkin tutumlarının ve düşüncelerinin araştırılması düşünülmüştür.

Değerli zamanını harcayarak bana her fırsatta yardımcı olan, bana verdiği değerli bilgilerden faydalanacağımı düşündüğüm kıymetli danışmanım, sayın Prof. Dr. Ufuk Alpkaya'ya teşekkür etmek istiyorum.

Bu süreçte bana her zaman varlıklarını hissettiren canım dostlarım Sebahattin Çavga'ya ve Salih Ceyhun'a ve Soner Tural'a teşekkürü unutmamam gerekiyor.

Ayrıca her zaman yanımda olan, bugünlere gelmemde büyük emeği geçen, benim için her zaman en büyük güç kaynağı olan, benden maddi ve manevi hiçbir zaman desteklerini esirgemeyen canım ailem, annem Amina El Afia'ya, babam İdriss Boulayoun'a ve abim Hatim Boulayoun'e sonsuz saygılarımı sunuyorum.

Son olarak bu süreçte verdiği bütün desteklerden dolayı sayın Prof. Dr. Oya Erkut'a sevgi dolu teşekkürimi sunuyorum.

Yassin BOULAYOUN

ÖZET

11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi olarak ilan edildikten sonra, COVID-19 pandemisi dünya çapında dramatik bir şekilde insan yaşamında kayba yol açmış ve halk sağlığı, eğitim sistemleri ve iş dünyası için benzeri görülmemiş bir zorluk yaşanmıştır (WHO 2020). Bu çalışmada, Türkiye'deki üç farklı spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin COVID-19 salgını döneminde uygulanan uzaktan eğitime yönelik tutumları incelenmiştir. Araştırma; Marmara Üniversitesi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakülteleri'nde uygulanmıştır. Bu amaçla verilerin toplanmasında Rahim Arslan (2021) tarafından geliştirilmiş "Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek google form platformu kullanılarak hazırlanmış ve hedeflenen öğrencilere ulaşılmıştır. Toplanan verilerin analizinde SPSS 25 programı kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analizinde, betimsel analiz istatistiksel yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmanın; birinci faktörü (uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlardan memnuniyet), ikinci faktörü (uzaktan eğitimde öğretim üyelerine yönelik tutum), üçüncü faktörü (online sınavlara yönelik tutum), dördüncü faktörü (uzaktan eğitimde iletişim ve erişim) ve beşinci faktörü (uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin kıyaslanması) doğrultusunda öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin çevrimiçi eğitime karşı memnuniyet düzeyi uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlardan memnuniyete göre ($X=3,45$) kararsızım cevabını verirken, öğretim üyelerine yönelik tutuma göre ($X=3,82$) katılıyorum cevabını, online sınavlara yönelik tutuma göre ($X=2,95$) kararsızım cevabını, uzaktan eğitimde iletişim ve erişime göre ($X=3,56$) kararsızım cevabını, uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin kıyaslanmasına göre ise ($X=3,53$) kararsızım cevabını vermişlerdir.

Üniversiteler arasında karşılaştırma yaparken, üniversitenin sunduğu imkanlardan memnuniyet faktörüne göre ($F= 13,508$ $p<0,05$) Marmara Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi arasında anlamlı fark bulunmuştur. Dolayısıyla Marmara Üniversitesi öğrencileri Muğla SK ve Bolu AİB üniversitesi öğrencilerine göre daha olumsuz bir tutum içindeler. Öğretim üyelerine yönelik tutum faktörüne göre ($F=5,880$ $p<0,05$) Marmara Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi arasında anlamlı fark bulunmuştur. Dolayısıyla Marmara Üniversitesi öğrencileri Muğla SK ve Bolu AİB üniversitesi öğrencilerine göre daha olumsuz bir tutum içindeler. Online sınavlara yönelik tutum faktörüne göre ($F=3,118$ $p>0,05$) üniversiteler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Dolayısıyla öğrencilerin tutumları kararsız şeklindedir. İletişim ve erişim faktörüne göre ($F=11,099$ $p<0,05$) Marmara Üniversitesi ve Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Dolayısıyla Marmara Üniversitesi öğrencileri Muğla SK Üniversitesi öğrencilerine göre daha olumsuz bir tutum içindeler. Uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim faktörüne göre ($F=0,274$ $p>0,05$) üniversiteler arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Cinsiyete göre tüm öğrencilerin karşılaştırmasını yaptığımızda uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlardan memnuniyet faktörüne göre kadın-erkek arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Öğretim üyelerine yönelik tutum faktörüne göre kadın-erkek arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Online sınavlara yönelik tutum faktörüne göre kadın-erkek arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Erkekler kadınlara göre daha olumlu bir tutum içindedirler. İletişim ve erişim faktörüne göre kadın-erkek arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Erkekler kadınlara göre daha olumlu bir tutum içindeler. Uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim faktörüne göre kadın-erkek arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Kadınlar erkeklere göre daha olumlu bir tutum içindeler.

Genel olarak bakıldığında öğrencilerin online sınavlara yönelik tutumlarında ve üniversitelerin sunduğu imkanlardan memnuniyet açısından kararsızım, yani orta düzeyde memnuniyet içinde oldukları, ancak öğretim üyelerine yönelik düşüncede eğitimde iletişim ve erişimde ulaşabilme ve yüz yüze eğitime yönelik öğrencilerin daha olumluya (katılıyorum) yakın düşünce içinde oldukları bulunmuştur. Uzaktan eğitime yönelik tutumlarında üniversiteler arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür ve cinsiyete göre de genel olarak erkekler ($X=3.49$) kadınlara göre ($X=3.43$) daha olumlu düşünce içindeler.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, uzaktan eğitim, spor bilimleri fakültesi, çevrimiçi eğitim.

ABSTRACT

After being declared as a pandemic by the World Health Organization (WHO) on 11 March 2020, the COVID-19 pandemic has led to a dramatic loss of human life worldwide and presents an unprecedented challenge to public health, education systems and the world of work (WHO 2020). The social and education disruption caused by the pandemic is devastating: high rates of poverty and unemployment, deterioration of education's levels due to disturbances related to some adaptations problems to the new reality of the imposed quarantine (bbc dünya haberler 2020). The COVID-19 hit the universities hard all around the world. On March 16, the universities in Turkey suspended face-to-face teaching and education was rapidly replaced by digital online formats (UZEM 2020). For a while the online education seems that it can replace the face-to-face education. However it soon it started to show lot of problems on different dimensions whether for teachers or students, the thing that reflected on the quality of education negatively (Telli Yamamoto, G. ve Altun, D. 2020). In this study we investigated about the attitudes of several sports sciences faculties students in Turkey towards distance education during the COVID-19 epidemic. The study has been applied on students of physical education and sports teaching, sports coaching and sports management departments of Marmara University, Bolu Abant İzzet Baysal University and Muğla Sıtkı Koçman University. For this purpose we have used a valid and reliable scale "Developing An Attitude Scale Towards Distance Education Applied In The Period Of The Outbreak" developed by Rahim Arslan (2021) to collect the data. The scale was prepared using "google form" platform and sent to the targeted students by email and whatsapp. SPSS 25 program was used to analyse the collected data. Descriptive analysis and statistical methods were used in the analysis of the data obtained. The students' attitude levels towards distance education were determined based on the next five factors: the first factor of the research is "Satisfaction with the Facilities Provided by the University in Distance Education", the second factor "Attitude towards Faculty Members in Distance Education", the third factor "Attitude towards online exams", the fourth factor "Communication and access in distance education" and the fifth factor "Distance education and face-to-face education".

According to the findings, the satisfaction level of the students towards online education and their satisfaction with the facilities offered by the university in distance education is as undecided, ($X=3,45$). According the attitude towards faculty members in distance education the students satisfaction is undecided ($X=3,82$). According the attitude towards online exams the students satisfaction is found again as undecided ($X=2,95$). According the communication and access in

distance education the students satisfaction is found as undecided ($X=3,56$). According the comparison between distance education and face to face education findings the students satisfaction is found as undecided ($X=3,53$).

When we compared between universities, according the facilities offered by the university in distance education satisfaction ($F= 13,508$ $p<0,05$), the results shown that there is a different between Marmara university, Muğla Sıtkı Koçman university and Bolu Abant İzzet Baysal University. According the attitude towards faculty members in distance education ($F=5,880$ $p<0,05$), the results shown that there is a different between Marmara University, Muğla Sıtkı Koçman University and Bolu Abant İzzet Baysal University. According the attitude towards online exams ($F=3,118$ $p>0,05$) the results shown that there is a different between all the universities. According the communication and access in distance education ($F=11,099$ $p<0,05$) the results shown that there is a different between Marmara University and Muğla Sıtkı Koçman University. According the comparison between distance education and face to face education ($F=0,274$ $p>0,05$) the results shown that there is no different between the universities.

When we compared between the genders, according the facilities offered by the university in distance education satisfaction, the results shown that there is no significant different between males and females ($p>0,05$). According the attitude towards faculty members in distance education, the results shown that there is no significant different between males and females ($p>0,05$). According the attitude towards online exams, the results shown that there is a significant different between males and females ($p<0,05$). According the communication and access in distance education, the results shown that there is a significant different between males and females ($p<0,05$). According the comparison between distance education and face to face education, the results shown that there is a significant different between males and females ($p<0,05$).

When we look at the results in general, the students were undecided in terms of attitudes towards online exams and their satisfaction with the opportunities offered by universities, that so we found that they have a moderately negative attitude, but according to the thoughts towards faculty members, communication and access in education, and positive thinking about face-to-face education, the students have more positive thoughts. Also it has been observed that there is a significant difference between universities students in their attitudes towards distance education, however according to the gender, it was found that male students ($X=3.49$) were more positive than female students ($X=3.43$).

Keywords: Covid-19, distance education, sports science faculty, online education.

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	i
ÖZGEÇMİŞ.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	x
GRAFİK LİSTESİ.....	viii
KISITLAMALAR.....	xii
BÖLÜM I: GİRİŞ.....	1
1.1.Problem.....	3
1.2.Amaç.....	4
1.3.Hipotez.....	4
1.4.Önem.....	6
1.5.Sınırlılıklar.....	8
1.6.Sayıtlar.....	8
1.7.Tanımlar.....	8
BÖLÜM II: İLGİLİ ALAN YAZILARI.....	10
2.1 Uzaktan Eğitimin Tarihi.....	11
2.2 Uzaktan Eğitimi.....	13
2.3 Çevrimiçi (Online) Eğitimi.....	15
2.4 Çevrimiçi Eğitim ve Uzaktan Eğitimin Farkları.....	16
2.5 Spor ve Uzaktan Eğitimi.....	17
2.6 Covid-19 Pandemi.....	18

2.7 Karantina ve Eğitim.....	19
BÖLÜM III: YÖNTEM.....	21
3.1 Araştırma Modeli.....	21
3.2 Evren ve Örneklem.....	21
3.3 Veri Toplama Araçları.....	21
3.4 Verilerin Toplanması.....	21
3.5 Verilerin Analizi.....	22
BÖLÜM IV: BULGULAR.....	23
- Tanımlayıcı istatistik.....	23
- Normallik test.....	24
- Uzaktan eğitime yönelik tutumların cinsiyete göre t-test analiz sonuçları.....	24
- Uzaktan eğitime yönelik tutumların üniversitelere göre karşılaştırılması (Anova).....	27
- Üniversitelere göre post hoc testler çoklu karşılaştırmalar.....	28
- Uzaktan eğitime yönelik tutumların bölümlere göre karşılaştırılması (Anova).....	30
- Uzaktan eğitime yönelik tutumların sınıflara göre karşılaştırılması (Anova).....	32
BÖLÜM V: TARTIŞMA ve SONUÇ.....	33
5.1 Tartışma ve Sonuç.....	33
5.2 Öneriler.....	36
KAYNAKÇA.....	37
EKLER.....	43

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmaya katılan tüm öğrencilerin % dağılımları.....	23
Tablo 2. Değişkenlerin normallik analiz değerlendirmesi.....	24
Tablo 3. Uzaktan eğitime yönelik tutumların cinsiyete göre t-test analiz sonuçları.....	24
Tablo 4. Uzaktan eğitim faktörlerinin üniversitelere göre öğrencilerin tutum ortalamaları.....	26
Tablo 5. Uzaktan eğitime yönelik tutumların üniversitelere göre karşılaştırılması (Anova).....	27
Tablo 6. Üniversitelere göre post hoc testler çoklu karşılaştırmalar.....	28
Tablo 7. Uzaktan eğitim faktörlerinin bölümlere göre öğrencilerin tutum ortalamaları.....	29
Tablo 8. Uzaktan eğitime yönelik tutumların bölümlere göre karşılaştırılması (Anova).....	30
Tablo 9. Uzaktan eğitim faktörlerinin sınıflara göre öğrencilerin tutum ortalamaları.....	31
Tablo 10. Uzaktan eğitime yönelik tutumların sınıflara göre karşılaştırılması (Anova).....	32

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Uzaktan Eğitim Bileşenleri.....	16
---	----

KISALTMALAR

Faktör 1: Uzaktan Eğitimde Üniversitenin Sunduğu İmkanlardan Memnuniyet.

Faktör 2: Uzaktan Eğitimde Öğretim Üyelerine Yönelik Tutum.

Faktör 3: Online Sınavlara Yönelik Tutum.

Faktör 4: Uzaktan Eğitimde İletişim ve Erişim.

Faktör 5: Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitimin Kıyaslanması.

UZEM: Uzaktan Eğitim Merkezi

YAYKUR: Yaygın Yüksek Öğretim Kurulu

USDLA: United States Distance Learning Association

UNDP: United Nations Development Programme

AFA: Açıklayıcı Faktör Analizi

KMO: Kaiser-Mayer-Olkin

DFA: Doğrulamalı Faktör Analizi

LMS: Learning Management System

N: Frekans

SS: Standart Sapma

$\bar{X}$: Ortalama

BÖLÜM I: GİRİŞ

2020'de dünyayı saran korku COVID-19 salgınıdır. Bulaşıcı bir hastalık olan COVID-19, ilk olarak aralık 2019'da Çin'in Hubei eyaleti Wuhan'da tespit edildi (WHO, 2020). COVID-19 salgını, küresel sağlık sistemini bozdu ve insan yaşamını tüm yönleriyle etkiledi. Hastalık enfeksiyonunun yayılmasını azaltmak için birçok ülke; sağlık sistemlerinin güçlendirilmesi, eğitim kurumlarının, iş yerlerinin, marketlerin, restoranların, müzelerin, sinema salonlarının kapatılması, sosyal toplantıların yasaklanması, ülke sınırlarının kapatılması, seyahat kısıtlaması ve benzeri görülmemiş önleyici tedbirler almayı vurgulamıştır (WHO, 2021). Bu sosyal mesafe önlemlerinin eğitim, sağlık, iş, turizm vb. üzerinde önemli bir etkisi vardır.

Türkiye'de ilk koronavirüs (Covid-19) vakası ise 11.03.2020 tarihinde görülmüştür. Türkiye Sağlık Bakanlığı; bu tarihten itibaren yurt dışına çıkılmaması, korona virüsten korunma kurallarına uyulması, yurt dışından Türkiye'ye gelen vatandaşların 14 gün izole edilmeleri gibi önlemler almıştır ve bununla birlikte, Türkiye'deki pandemi süreci başlamıştır (Koca, 2021).

Salgında bulaşıcılığın önlenmesi için sosyal mesafe, maske ve hijyen kurallarının yanında, akademik platformda da uzaktan eğitim uygulamasının mantıklı olduğu, özellikle viral dağılımın fazla olduğu bütün ülkelerde en fazla tercih edilen eğitim şekli haline geldiği görülmüştür. Son yıllarda gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin eğitim alanında kullanıldığı bir dijital dönüşüm zaten yaşanmakta iken (Yamamoto ve Altun, 2020) pandemi sürecinde bu durumun yaygın hale geldiği görülmüştür.

Alınan kararlar neticesinde; Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), ilk ve orta öğretimi kendi bünyesinde hazır olan, "EBA" uzaktan eğitim sistemini kısa bir zamanda geliştirilerek, MEB bünyesinde bulunan öğrencilerin uzaktan eğitimi için kullanmıştır. Yükseköğretim kurumlarında, uzaktan eğitim altyapısına sahip olanlar kendi altyapısı ile bu altyapılara sahip olmayanlar ise tercih ettikleri programları kullanarak öğrencilerine uzaktan eğitim vermiştir (YÖK, 2020).

1892 yılında akademik olarak tanınan uzaktan eğitim yeni bir eğitim modeli değildir. Üniversite düzeyinde ilk uzaktan eğitim programı, Chicago Üniversitesi'nde hazırlanmıştır. Genel olarak bireylerin eğitime yönelik taleplerinin çokluğu, eğitim kurumlarına ulaşma güçlüğü ve teknolojik gelişmeler uzaktan eğitimin gelişme nedenleri olarak sıralanmaktadır

(Ertuğ, 2020). Uzaktan eğitim uygulamalarının, toplumların gelişmişlik düzeyine göre geliştiği görülmektedir (Somuncuoğlu, 2005). Başlangıçta yükseköğretim sisteminin önündeki yığılmayı önlemek ve çok sayıda öğrencinin yükseköğrenimden yararlanabilmesini sağlamak amacıyla, ülkemizde 1982 yılında açık öğretim sistemi uygulanmaya başlanmıştır. Günümüzde bu uygulama gittikçe gelişmekte, yaygınlaşmakta ve büyük oranda ortaya çıkış amacına hizmet etmeye devam etmektedir (Can, 2012).

Özellikle bilişim ve bilgi paylaşım teknolojilerindeki ilerlemeler açık ve uzaktan eğitimin çok hızlı şekilde yaygınlaşmasına yardımcı olmaktadır. Son on yılda Türkiye’de Anadolu Üniversitesi dışında farklı üniversitelerin açık ve uzaktan öğrenme alanında yatırımlar yapması ve programlar açmasıyla birlikte açık ve uzaktan öğrenmenin yaygınlaşması hızlanmış, yeni teknolojilerden yararlanılmaya başlanmıştır (Işıkgöz, 2017).

Üniversitelerde de Milli Eğitim Bakanlığı’nda olduğu gibi dersler uzaktan eğitim yöntemiyle yürütülmüştür. Geçen süreçte üniversiteler sistemlerini bütün öğrencilerin erişim sağlayacağı doğrultuda geliştirmiş, altyapısı olmayan üniversiteler ise eksikliklerini tamamlayarak sürece adapte olmuşlardır. Yükseköğretim kurumları 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar döneminin ilk 6 haftasını örgün, devam eden son 8 haftasını uzaktan eğitim ile bitirmişlerdir. 2020-2021 eğitim-öğretim yılı ise alınan karar neticesinde uzaktan eğitim ile başlatılmış, sonrasında salgının sayısal verileri dikkate alınarak eğitim öğretim sürecinde kararı üniversitelerin ilgili kurullarında belirleneceğini bildirilmiştir (YÖK, 2020).

Online eğitimin kaliteli, verimli ve etkin bir şekilde uygulanmasında eğitimcilerin rolü büyüktür (İbrahim ve Silong, 1997). Uzaktan eğitiminin başarılı olmasında akademik personelin gayretleri önemli bir yere sahiptir (Willis, 1996). Bu bağlamda kullanılan programlar ve teknolojik materyaller büyük önem arz etmektedir. Ayrıca online eğitimden faydalanacak olan öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin de önemli olduğu düşünülmektedir (Canpolat, 2020).

Online eğitim ile ilgili literatür incelendiğinde farklı çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Çalışmaların bir bölümü bireylerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını incelerken (Çetin, Çalışkan ve Menzi, 2013; Birişci, 2013; Yıldız, 2011; Bayram, Peker, Aka ve Vural, 2019; Karatepe, Küçükgençay ve Peker, 2020; Yenilmez, Turgut ve Balbağ, 2017) bir bölümü de süreç içerisinde karşılaşılan problemleri belirlemek üzere yapılmıştır (Genç ve Gümrükçüoğlu, 2020; Tuncer ve Taşpınar, 2018).

İlk planlaması ve kurgulanması iyi hazırlanmamış bir uzaktan eğitim sistemi öğrencilerde olumsuz tutuma neden olmakta, iyi bir rehberlik hizmeti uzaktan eğitimin verimini artırmaktadır (Palloff ve Pratt, 2007). Dolayısıyla uzaktan eğitimde verimliliğin tam sağlanabilmesi için karşılaşılan sorunların tespit edilmesi ve planlamaların buna göre yapılması gerekmektedir (Bilgiç ve Tüzün, 2015).

1.1. Problem

Uzaktan eğitim teorik alanlarda kolay uygulanabilirken özellikle Spor Bilimleri Fakültelerinde ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları gibi uygulamalı alanlarda ders çıktılarına tam olarak cevap veremediği düşünülmektedir. Yaşanan bu durumun, ölçme ve değerlendirme esaslarına göre uygulama derslerinin niteliğini teorik derslere göre nispeten olumsuz etkilediği varsayılmıştır.

Spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlar, öğrencilerinin online eğitim hakkında sahip olduğu düşünceler ve online eğitimin yeterlilik düzeyi hakkındaki değerlendirmeleri, online eğitim sürecini yordama imkânı sağlayacaktır. Bu nedenle üniversitelerde bir kültür haline gelen yerleşke düzeninden, online eğitime geçişte uygulamalı ve teorik derslerde yaşanan sorunlar önem arz etmektedir. Bu tez çalışmasında; spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlarda okuyan öğrencilerin covid-19 salgını sebebiyle yoğunlaşan online eğitime yönelik tutumlarının analiz edilmesi amaçlanmaktadır.

Literatür incelendiğinde uzaktan eğitim, Covid-19 ve karantina, beden eğitimi ve çevrimiçi eğitim kavramlarını bir arada ele alan çalışmaların yetersizliği ve spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin üzerinde az sayıda çalışıldığı görülmüştür. Buradan hareketle, uzaktan eğitim ve spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrenciler üzerinde araştırma yapmaya değer bulunmuş ve spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik memnuniyet durumu problematize edilmiştir. Araştırmanın bu problem cümlesinden hareketle aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

- i. Tüm gruplara göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyet düzeyleri nedir?
- ii. Cinsiyete göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyet düzeyleri nedir?
- iii. Üniversiteye göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyet düzeyleri nedir?

- iv. Bölüme göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyet düzeyleri nedir?
- v. Sınıfa göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyet düzeyleri nedir?
- vi. Tüm gruplara göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyet düzeyleri arasında fark var mıdır?
- vii. Cinsiyete göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyeti arasında fark var mıdır?
- viii. Üniversiteye göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyeti arasında fark var mıdır?
- ix. Bölüme göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyeti arasında fark var mıdır?
- x. Sınıfa göre uzaktan eğitime yönelik spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin memnuniyeti arasında fark var mıdır?

1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı, spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin cinsiyete, üniversiteye, bölüme ve sınıfa göre uzaktan eğitime yönelik memnuniyetlerini incelemektir.

1.3. Hipotez

Spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin salgın döneminde uzaktan eğitime yönelik memnuniyetlerinin incelenmesi amacıyla yapılan araştırmada genel tekli tarama modeli kullanılmıştır.

Ölçeğimizin alt boyutları olan; Faktör 1 (uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlardan memnuniyet), Faktör 2 (uzaktan eğitimde öğretim üyelerine yönelik tutum), Faktör 3 (online sınavlara yönelik tutum), Faktör 4 (uzaktan eğitimde iletişim ve erişim) ve Faktör 5 (uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin kıyaslanması) boyutlarına göre aşağıdaki faktörler hipotez olarak belirlenmiştir.

1. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlara yönelik memnuniyeti farklılaşmamaktadır.
2. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlara yönelik memnuniyeti farklılaşmamaktadır.

3. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bulunduğu üniversitelere göre uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlara yönelik memnuniyeti farklılaşmamaktadır.
4. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin okuduğu bölüme göre uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlara yönelik memnuniyeti farklılaşmamaktadır.
5. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıfa göre uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlara yönelik memnuniyeti farklılaşmamaktadır.
6. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin tüm gruplara göre uzaktan eğitimde öğretim elemanına yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
7. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre uzaktan eğitimde öğretim elemanına yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
8. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bulunduğu üniversitelere göre uzaktan eğitimde öğretim elemanına yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
9. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin okuduğu bölüme göre uzaktan eğitimde öğretim elemanına yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
10. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıfa göre uzaktan eğitimde öğretim elemanına yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
11. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin tüm gruplara göre online sınavlara yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
12. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre online sınavlara yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
13. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bulunduğu üniversitelere göre online sınavlara yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
14. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin okuduğu bölüme göre online sınavlara yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
15. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıfa göre online sınavlara yönelik tutumu farklılaşmamaktadır.
16. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin tüm gruplara göre uzaktan eğitimde iletişim ve erişim farklılaşmamaktadır.
17. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre uzaktan eğitimde iletişim ve erişim farklılaşmamaktadır.
18. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bulunduğu üniversitelere göre uzaktan eğitimde iletişim ve erişim farklılaşmamaktadır.
19. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin okuduğu bölüme göre uzaktan eğitimde iletişim ve erişim farklılaşmamaktadır.

20. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıfa göre uzaktan eğitimde iletişim ve erişim farklılaşmamaktadır.
21. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin tüm gruplara göre uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim farklılaşmamaktadır.
22. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlere göre uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim farklılaşmamaktadır.
23. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin bulunduğu üniversitelere göre uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim farklılaşmamaktadır.
24. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin okuduğu bölüme göre uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim farklılaşmamaktadır.
25. Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sınıfa göre uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim farklılaşmamaktadır.

Bu hipotezleri test etmek için İstanbul ilinde bulunan Marmara Üniversite Spor Bilimleri Fakültesi, Bolu ilinde bulunan Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi ve Muğla ilinde bulunan Muğla Sıktı Koçman Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nde okumakta olan öğrencilere ölçek (anket) uygulaması planlanmıştır. Uygulamada kullanılacak veri toplama aracı iki bölümden oluşmaktadır. Veri toplama aracındaki bölümler; “kişisel Bilgiler Formu” ve “Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği” şeklindedir. Veri toplama aracı internet üzerinden öğrencilere gönderilmiştir. Öğrencilerden gönüllü olarak ölçekteki ve bilgi formundaki soruları okuyarak kendilerine en uygun cevapları işaretlemeleri istenmiştir.

1.4. Önem

Teknolojide gelişmelerin birçok alanda kullanılması zorunluluk haline gelmiş, eğitim alanındaki kullanım da bu durumdan etkilenmiştir. Özellikle uzaktan öğretim teknolojileri, internet ağı sayesinde eğitim sistemi içerisinde yer bulmuştur (Özyürek, 2016).

Eğitim kurumlarında sürekli olarak artan öğrenci kapasitesi, buna bağlı olarak yetişmiş öğretim elemanı sayısının az olması ve hayat boyu öğrenme sürecinde kişilerin farklı zamanlarda, farklı mekânlarda kendi durumlarına uygun şartlarda eğitim alma isteği, kurumların personellerini daha hızlı ve daha ekonomik olarak hizmet içi eğitimlerini verme talebi ve bunun gibi birçok sebep insanoğlunu farklı eğitim modellerini keşfetmeye yöneltmiştir (Demir, 2014). Uzaktan eğitim, uzaktan öğrenme, online eğitim, çevrimiçi eğitim, web'den öğrenme, e-eğitim, e-öğrenme kavramları bu keşifler sonucu oluşmuştur (Yıldız, 2016).

Farklı örgün ve yaygın eğitimler tarafından yapılan çevrimiçi eğitim ile ilgili birçok tanımın yapıldığı görülmektedir:

- Uzaktan eğitim; öğrenci ve öğretmenlerin farklı mekânlarda bulunduğu, özel ders tasarımları ile öğretim yöntemlerinin uygulanmasını ve çeşitli teknolojilerinin kullanılmasını gerektiren, planlı, kurumsal ve yönetsel bir düzenlemedir (Moore ve Kearsley, 2005).
- Uzaktan eğitim; uydu, video, ses, grafik, bilgisayar, çoklu ortam teknolojisi gibi araçların yardımıyla eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır (USDLA, 2011).
- Uzaktan eğitim; geleneksel öğretme-öğrenme yöntemlerinin sınırlılıkları nedeniyle sınıf içi etkinliklerini yürütme olanağının bulunmadığı durumlarda, eğitim etkinliklerini planlayanlar ve uygulayıcılar ile öğrenciler arası iletişim ve etkileşimin özel olarak hazırlanmış öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar yoluyla belirli bir merkezden sağlandığı bir öğretim yöntemidir (Alkan, 1987).
- Uzaktan eğitim; kaynak ve alıcıların öğrenme-öğretme süreçlerinin büyük bir bölümünde birbirlerinden ayrı (uzak) ortamlarda bulunduğu, alıcılara “öğretim yaşı, amaçları, zamanı, yeri ve yönetimi” vb. konusunda “bireysellik”, “esneklik” ve “bağımsızlık” olanağı tanıyan, öğrenme-öğretme süreçlerinde yazılı ve basılı materyaller, işitsel araçlar (telefon, radyo), görsel-işitsel teknolojiler (televizyon, video) ve yüz yüze eğitim (akademik danışmanlık) gibi materyal, araç, teknoloji ve yöntemlerin kullanıldığı, kaynak ile alıcılar arasındaki iletişim ve etkileşimin ise televizyona ve bilgisayara dayalı etkileşimli/tümleşik teknolojilerle sağlandığı planlı ve sistematik bir eğitim teknolojisi uygulamasıdır (Uşun, 2006).

Yukarıdaki tanımlara bakıldığında hepsinin bir kesişme noktasının olduğu açıkça görülmektedir. Bununla birlikte 2011’de Simonson, Smaldino, Albright ve Zvacek’e göre uzaktan eğitim tanımında dört temel unsur bulunmaktadır:

1. Bir kurum tarafından yürütülen formal bir eğitimidir. Bu kurumların akreditasyon, diploma, sertifika, eğitim kalitesi artırımı, öğrenmenin organizasyonu, eğitim kuramları, öğrenme yöntemlerinin kullanılması gibi kurumsal çalışmaları vardır. İnfomal ve kendiliğinden devam eden (geleneksel) eğitimden farklıdır.
2. Öğretici ve öğrenenler mekân veya zaman ya da hem zaman hem mekân boyutunda birbirlerinden ayrıdır.

3. İletişim teknolojileri senkron (eş zamanlı) veya asenkron (eş zamanlı olmayan) şekilde olabilir. İletişim için televizyon, radyo, internet, telefon, mektup vb. kullanılabilir.
4. LMS (Learning Management System) şeklinde ifade edilen öğrenme yönetim sistemleri ile öğrenen, öğretici, kaynaklar ve içerikler arasında öğretim tasarımları ve eğitim kuramları etkin olarak kullanılmaktadır (Simonso, Smaldino, Albright ve Zvacek, 2003).

Yukarıdaki tanımlara bakıldığında uzaktan eğitim kavramının öncelikle teknolojinin sağladığı bir imkân olduğu, uzaktan eğitimin bir öğrenme modeli olarak ortaya çıktığı, mevcut öğrenme süreç ve modellerinin imkânlarını aştığı, öğrenme sürecini zaman ve mekân ötesi bir niteliğe taşıdığı görülmektedir.

2020’de Covid-19 salgını nedeniyle, Türkiye’de ilk defa tüm üniversite öğrencileri aynı anda uzaktan eğitimle ders almışlardır ve çevrimiçi eğitimi artık bir gerçeklik ve zorunluluk haline gelmiştir (Esentürk, Seçer ve İlhan, 2021). Bu süreçte gerçekleşen uzaktan eğitimin değerlendirilmesi, sonraki dönemlerde faydalı olacaktır.

Bu çalışmanın amacı, salgın dönemindeki uzaktan eğitime yönelik öğrencilerin görüşlerini ve tutumlarını tespit etmektir.

1.5. Sınırlıklar

Bu tez çalışmasının konusunu oluşturan uygulama aşağıda belirtilen sınırlılıklara sahiptir.

- Araştırmanın 2021-2022 eğitim-öğretim yılını kapsamaması,
- Veri toplamak için ölçek kullanılması,
- Uygulamanın üç üniversitede gerçekleştirilmesi.
- Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri.

1.6. Sayıtlar

- Araştırmaya katılan öğrenciler, araştırma da kullanılan veri toplama aracının (ölçek) yanıtlanmasında, sorulara içtenlikle ve doğru cevap verdikleri varsayılmıştır.
- Seçilen örneklemde spor bilimleri alanında eğitim veren kurumlardaki öğrencilerin, problematize edilen tüm popülasyonu temsil ettiği varsayılmıştır.
- Araştırma için erişilen kaynakların yeterli olduğu ve gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.
- Araştırma için elde edilen verilerin yeterli olduğu ve gerçeği yansıttığı varsayılmıştır.

1.7. Tanımlar

Uzaktan eğitim: Uzaktan eğitim; öğrenci ve öğretmenlerin farklı mekânlarda bulunduğu, özel ders tasarımları ile öğretim yöntemlerinin uygulanmasını ve çeşitli teknolojilerinin kullanılmasını gerektiren, planlı, kurumsal ve yönetsel bir düzenlemedir (Moore ve Kearsley, 2005).

Çevrimiçi eğitim: Üniversite eğitiminin bir parçası haline gelen online eğitim, mekâna ve zamana bağlı olmadan, derslerin bilgisayar teknolojileri aracılığıyla, sanal ortamda, görüntülü ve sesli olarak işlendiği, öğrencilerin istediği zaman bu dersleri tekrar izleyebileceği akılcı, çağdaş, yenilikçi bir eğitim sistemidir (Uysal ve Kuzu, 2011).

Senkron olmayan Eğitimler (Eş zamanlı olmayan): İnsanların istedikleri zaman erişebilecekleri, e-öğrenme kursları, videolar ve kolaylaştırılmış tartışma forumları gibi asenkron eğitimlerdir. Bunlar daha öncesinde çekimleri yapılmış veya sunulmuş veya sunulmamış, ancak bir sunucuya (Server) yüklenmiş eğitim programlarıdır. Bu tarz eğitimler tek taraflıdır ve interaktif yönü yoktur (Buechler ve Goomey, 2014).

Senkron veya canlı eğitimler (Eş zamanlı): Birden fazla öğrencinin aynı anda katıldığı, sanal sınıflar, web seminerleri (webinar) ve çevrimiçi sohbet araçları aracılığıyla eğitimle ve eğitime katılanların birbirleriyle etkileşimde bulunduğu eşzamanlı veya canlı eğitimler. Bu eğitimler interaktif işlenebilir (Sun ve Zhang, 2021).

Webinar: Adını İngilizce "ağ" anlamına gelen "web" ve "seminer" anlamını taşıyan "seminar" kelimelerinin birleşiminden alan webinar, yani web semineri, internet üzerinden genellikle canlı yayımla gerçekleştirilen online bir toplantı, sunum veya video konferans olarak tanımlanabilir. Bir diğer deyişle webinar, bireyleri dünyanın dört bir yanındaki izleyicilerle mekandan bağımsız buluşturan online bir etkinliktir (Zoumenou ve Marsh, 2015).

BÖLÜM II: ALAN YAZIN

2.1 Uzaktan Eğitimin Tarihi

Uzaktan eğitim kavramı ilk olarak 1700'lü yıllarda ortaya çıkmış ve bu dönemde ilk olarak mektup yoluyla uzaktan eğitim faaliyetleri başlamıştır. Fakat bu derslerin verilip verilmediği ile ilgili bilgilere ulaşılmamıştır. Bazı kaynaklara göre ise ilk uzaktan eğitim faaliyetlerinin İngiltere'de ortaya çıktığı düşünülmektedir (Kırık, 2014 ve Özbay, 2015). 1840 yılında İngiltere'de Issac Pitman tarafından mektup yoluyla stenograf eğitimi verilmeye başlanmıştır. Pitman öğrencilere İncil'de bulunan bazı bölümleri öğrencilere steno ile nasıl yazılacağını öğretmiştir.

1856 yılında Almanya'da da uzaktan eğitim faaliyetlerinin başladığı görülmektedir. Charles Toussaint ve Gustav Langenscheid Berlin'de uzaktan eğitimle öğretim yapan bir dil okulu kurmuşlardır.

Amerika'da uzaktan eğitim faaliyetlerine bakıldığında ise 1873 yılında Anna Eliot Ticknor tarafından kurulmuş olan Evde Çalışmayı Destekleme Derneği'nin yapmış olduğu çalışmaların Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilk uzaktan eğitim çalışmaları olarak karşımıza çıkmaktadır. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilk kurumsal uzaktan eğitim çalışmalarını Illinois Üniversitesi'nin yaptığını, bu üniversitenin lisans ve yüksek lisans derecelerinde uzaktan eğitim faaliyetleri yürüttüğünü belirtmiştir. Daha sonra ise Amerika'da birçok üniversite uzaktan eğitim faaliyetlerini uygulamaya koymaya başlamıştır (Kaya, 2002).

1884 yılında Almanya'da öğrencileri üniversite sınavına hazırlamak için uzaktan eğitim hazırlık kursu kurulmuştur (Abazoğlu ve Umurhan, 2015). 1890'lı yılların sonuna doğru ise İsveç'te Hans Hermod uzaktan eğitim faaliyeti yürüten liseyi kurmuştur. Fransa'da uzaktan eğitim çalışmalarıyla ilgili gerekli adımları atarak 1939 yılında Uzaktan Eğitim Merkezi'ni kurmuştur (Antalyalı, 2004).

Avustralya devleti uzaktan eğitim faaliyetlerini dünyada ilk kez ilköğretim ve lise düzeyinde uygulamaya geçiren ülkedir (Alkan, 1996). Asya kıtasındaki gelişmelere bakıldığında ise Japonya'nın 1948 yılında eğitim alanında çıkarılan bir yasaya uygun olarak okula devam konusunda sıkıntı yaşayan kişilere ve askerlere eğitim öğretim faaliyetlerini devam

ettirebilmeleri için ortaokul, lise ve üniversite düzeylerinde uzaktan eğitim öğretim faaliyetlerini başlattığı bilinmiştir (Kırık, 2014).

İlk olarak mektupla başlayan uzaktan eğitim faaliyetleri teknolojik gelişmelerle birlikte mektuptan sonra radyo ile devam etmiştir. İlk olarak 2 Kasım 1920 yılında radyo yayını kullanarak uzaktan eğitim faaliyetlerini yürüten ülke Amerika Birleşik Devletleri olmuştur (Uşun, 2006). İlk deneme yayınlarından sonra Amerika Birleşik Devletleri'nde 500'den fazla radyo yayın istasyonu kurulmuştur. Amerika'da yaşanan bu gelişmenin ardından diğer ülkeler de teknolojiye yaşanan gelişmeleri eğitim öğretim faaliyetlerine entegre ederek uzaktan eğitimde radyo yayınlarını kullanmaya başlamışlardır. Radyo yayınıyla uzaktan eğitim faaliyetlerine İngiltere, Fransa ve Sovyetler Birliği 1922'de, Almanya ise 1923 yılında başlamıştır. Daha sonra ise 1927 yılına kadar Avustralya, Arjantin, Japonya, İtalya, Yeni Zelanda, Norveç, İsveç, İsviçre, Çekoslovakya ve Güney Afrika gibi ülkelerde radyo yayınıyla uzaktan eğitim uygulamalarının başladığı görülmektedir. 1930 ve sonlarında Asya ve Afrika kıtalarında bulunan bazı ülkeler dışında neredeyse tüm ülke ve kıtalarda radyo istasyonları kurulmuş ve uzaktan eğitim amacıyla kullanılmaya başlanmıştır (Uşun, 2006).

Radyo ile gelişen uzaktan eğitim faaliyetleri televizyon yayınlarının da kullanımıyla iyice kendini geliştirmeye başlamıştır. Uzaktan eğitim faaliyetlerinin televizyon ile ilk kez uygulanmaya başlanması yine Amerika Birleşik Devletleri'nde 1932-1937 yılları arasındaki Iowa Üniversitesi'nin yayınları ile başlamıştır (Demiray, 2002).

Günümüze bakıldığında ise uzaktan eğitim faaliyetleri daha çok internet üzerinden yürütülmektedir. Her ülke geliştirmiş olduğu uzaktan eğitim platformları vasıtasıyla uzaktan eğitim öğretim faaliyetlerini yürütmektedir. Tüm bu gelişmelere bakıldığında uzaktan eğitimin dünya üzerinde yüzyılı aşkın bir süredir dünyanın çoğu bölgesinde kullanıldığı görülmüştür (İşman, 2011).

2.2 Türkiye'de Uzaktan Eğitimin Tarihi

Türkiye uzaktan eğitim kavramıyla Avrupa ülkelerine göre daha geç tanışmış ve her ne kadar 70-80 yıl öncesine gitse de bugünkü anlamına yakın olacak nitelikteki uzaktan eğitim meselesi 1970'lerde görülmeye, gerçek anlamda da 1982 yılında uygulanmaya başlanmıştır (Demir, 2014). Fakat çok kısa bir süre içerisinde bu dezavantajlı durumu kendi lehine çevirmiş ve bu konuda birçok Avrupa ülkesinden daha iyi konuma gelmiştir (Kırık, 2014). Türkiye uzaktan eğitim kavramıyla ilk kez 1924 yılında John Dewey'in Türkiye'deki eğitim ile ilgili yazmış olduğu raporla tanışmıştır. Uzaktan eğitim kavramı ise Türkiye'de ilk kez

1927 yılında literatürde yer almıştır (Sarıtaş, 2009). 1927 yılında yapılan bir toplantıda uzaktan eğitim kavramı gündeme gelmiş ve halka okuma yazma öğretmek amacıyla kullanılmak istenmiştir. Fakat bu uygulama başlatılamamıştır (Alkan, 1987).

Türkiye’de uzaktan eğitim ilk kez 1927’de eğitim alanındaki sorunların görüşüldüğü bir toplantıda gündeme gelmiş ve halkın okuryazar olmayan kesimine okuma yazma öğretilmesi amaçlanmıştır. Mektupla öğretim şeklinde yapılması planlanan bu uygulama başlatılamamıştır çünkü halkın büyük bir bölümü o dönemde okuma yazma bilmemektedir. Çoğunluğun okuma yazma bilmemesinden kaynaklı olarak bu uygulamada ihtiyaç duyulan öğretmen ihtiyacı karşılanamamıştır (Alkan, 1987).

1950’li yıllara kadar uzaktan eğitim ile ilgili somut bir adım atılmadığı, alınan kararların çoğunun uygulanmadığı görülmektedir. Uzaktan eğitim kavramı Türkiye’de 1950’li yıllardan sonra ivme kazanmaya başlamıştır. 1951 yılında Türkiye’de Öğretici Filmler Merkezi (ÖFM) kurularak uzaktan eğitime yönelik adımlar atılmaya başlanmıştır (Bozkurt, 2017). Daha sonra bu kurum 1962’de Film Radyo Grafik Merkezi (FRGM), 1968’de Film Radyo Televizyonla Eğitim Merkezi (FRTEM), 1992’de Film Radyo Televizyonla Eğitim Başkanlığı (FRTEB), 1998’de genel müdürlük haline gelerek Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK) ve son olarak 2011 yılında Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) adını almıştır (MEB, 2018).

Kaya ve Odabaşı’nın (1996) aktardığına göre uzaktan eğitim kavramı 1956 yılı itibariyle Türkiye’de yer edinmeye başlayan kavram olmuştur. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 1956 yılında bankalarda çalışan görevliler için mektupla öğrenim uygulamasını hayata geçirmiştir (Odabaşı, 2002).

1960 yılında İstatistik ve Yayın Müdürlüğü tarafından “Mektupla Öğretim Merkezi” oluşturulmuştur (Özarslan ve Ozan, 2014). Mesleki ve teknik eğitim verebilmek amacıyla kurulan Mektupla Öğretim Merkezi 1974 yılında mesleki ve teknik okulların öğretmen ihtiyacını karşılayabilmek için çeşitli girişimlerde bulunmuş, fakat bu çalışmalara devam edilmemiştir (Birkök ve Vuranok, 2010). Tüm bu gelişmelerin ardından 1975 yılında Yaygın Yüksek Öğretim Kurulu (YAYKUR) kurulmuştur. YAYKUR örgün eğitimin yetersizliği sonucunda yükseköğretime başlayamamış olan bireylere eğitimde fırsat eşitliği sağlamak amacıyla kurulmuş olan bir kurumdur. YAYKUR liseden mezun olmuş öğrencileri, ülkenin ihtiyaç duyduğu alanlarda eğiterek ara eleman ihtiyacını karşılama amacı güden, yüksek öğrenimin önündeki yığılmayı engellemeyi hedefleyen iki yıllık ön lisans eğitimi veren bir

kurum olarak kurulmuştur. YAYKUR kuruluşu ile hemen faaliyetlerine başlamış, televizyon aracılığıyla eğitsel programlarla halkı eğitmeye çalışmıştır. Ayrıca yine bu dönemde Film, Radyo Televizyonla Eğitim Merkezi (FRTEM) ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri için eğitim programlarını yayın hayatına geçirmiştir (Kırık, 2014).

6 Kasım 1981 tarihinde yürürlüğe giren 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda ilk kez uzaktan eğitim faaliyetleri kapsamında Anadolu Üniversitesi bünyesinde açık öğretim fakültesi kurulmasına karar verilmiştir. 1992 yılında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından alınan yeni bir kararla açık öğretim lisesi kurulmuş, 1997 yılında yine Millî Eğitim Bakanlığı'nın almış olduğu bir karar neticesinde açık ilköğretim okulu kurulmuştur. Böylece örgün eğitimden çeşitli sebeplerden dolayı ayrılmış olan bireylerin eğitim öğretim faaliyetlerini yürütebilmeleri ve onlara fırsat eşitliği sağlayabilmek için çeşitli adımların atılmasıyla uzaktan eğitim faaliyetlerinin kapsamı genişlemiştir. Açık İlköğretim Okulunun açılmasıyla 15 yaşından gün almış kişilere, ilkokul mezunlarına, ortaokulun çeşitli kademelerinde okuldan ayrılanlara, öğrenim hayatına dışardan devam etmek isteyenlere, öğrenimlerini yurtdışında tamamlayıp denklik almak isteyen kişilere açık ilköğretim okuluna kayıt yaptıırma hakkı verilmiştir (Bozkurt, 2017).

Türkiye'deki uzaktan eğitim faaliyetleri ile Avrupa'da yer alan ülkelerin uzaktan eğitim geçmişleri karşılaştırıldığında Türkiye'nin Avrupa'daki birçok ülkeye göre daha geç uzaktan eğitim faaliyetlerine başladığı görülmektedir. Türkiye uzaktan eğitim faaliyetlerine geç başlamasıyla ortaya çıkan olumsuz durumdan kısa süre içerisinde kurtularak ülkedeki uzaktan eğitim faaliyetlerini geliştirmiş ve Avrupa'daki devletlerle arasında oluşan açığı kapamıştır. Bu açığı kaparken teknolojiden faydalanmış ve teknolojidaki gelişmeleri eğitim öğretim faaliyetlerine entegre etmiştir. Türkiye'de günümüzde uzaktan eğitim faaliyetlerine bakıldığında çoğu üniversitenin uzaktan eğitim faaliyetlerini yürütebilmek adına kendi uzaktan eğitim platformlarını kurduğu görülmektedir. Ayrıca çeşitli özel kurum ve kuruluşlar da Türkiye'de uzaktan eğitim yoluyla eğitim öğretim faaliyetlerini yürütmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı'nın kurmuş olduğu Eğitim Bilişim Ağı (EBA) 'da Türkiye'de ilkokul, ortaokul ve lise düzeyinde uzaktan eğitim faaliyetlerini yürütmüştür (Tanta, 2021).

2.3 Uzaktan Eğitim

Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne süregelen bir olgu olduğundan ve politik, sosyal, kültürel ve bireysel boyutları aynı anda içinde bulundurduğundan, tanımının yapılması zor bir kavramdır. Bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında

etkili olan tüm sosyal süreçlerdir. Kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçlerin tümüdür. Seçilmiş ve kontrollü bir çevrenin (özellikle okulun) etkisi altında sosyal yeterlilik ve optimum bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir süreçtir (İşman, 2008).

Her alandaki ilerleme okullaşmanın meydana getirdiği eğitimin kapasitesine bağlıdır. Bu durumda eğitim bireyin, toplumun ve gelecekteki insanlığın gelişim ve refahını güçlendirmeyi amaçlar (Günay, 2022). Toplumda yer alan bireylerin hareketliliği, zaman sıkıntıları, çalışma temposu vb. faktörler onların eğitime uzak kalmalarına sebep olmaktadır. Ayrıca artan nüfusla birlikte eğitim öğretim faaliyetlerinde birtakım aksaklıklar oluşabilmektedir. Dolayısıyla bu aksaklıklara çözüm bulabilmek, daha düşük maliyetle daha çok kişiye ulaşabilmek için eğitimde yeni arayışlar başlamış ve bu arayışlar sonucu uzaktan eğitim kavramı ortaya çıkmıştır (Tanta, 2021).

Uzaktan eğitim, bireylerin herhangi bir ortama bağlı olmadan kendilerini geliştirebildikleri eğitim türüdür (Tuncer ve Taşpınar, 2008).

Durmuş ve Baş'a (2017) göre uzaktan eğitim, zamana ve mekâna bağlı olmaksızın teknolojinin yardımıyla eğitim-öğretim faaliyetlerinin yapıldığı senkron ve asenkron olarak yapılabilen eğitim sistemidir.

Uzaktan eğitim öğrenciler ve öğretmenin fiziksel olarak birbirlerinden ayrı olduğu, yüz-yüze yapılan eğitim yerine daha çok teknolojiden yararlanılarak oluşturulan eğitim türüdür (Johnson, 2003).

Atıcı (2010), Uzaktan Eğitimi; Zaman ve mekân sınırlaması olmaksızın öğrenciler ve öğretmenin farklı yerlerde bulunduğu bir öğrenme-öğretme etkinliği olarak tanımlamaktadır.

Uzaktan eğitim; uydu, video, ses, grafik, bilgisayar, çoklu ortam teknolojisi gibi araçların yardımıyla eğitimin uzaktaki öğrencilere ulaştırılmasıdır (USDLA, 2011).

Moore ve Kearsley (2005)'e göre Uzaktan eğitim; öğrenci ve öğretmenlerin farklı mekânlarda bulunduğu, özel ders tasarımları ile öğretim yöntemlerinin uygulanmasını ve çeşitli teknolojilerinin kullanılmasını gerektiren, planlı, kurumsal ve yönetsel bir düzenlemedir.

2.4 Çevrimiçi (Online) Eğitimi

Yukarıda da bahsettiğimiz gibi günümüzde uzaktan eğitimin en çok tercih edilen yöntemi çevrimiçi eğitim yöntemidir. Çevrimiçi eğitim, internet teknolojisinin yaygınlaşmasıyla hayatımıza girmiştir. Geniş kapsamlı bir kavram olsa da, en temelinde eğitimin internet aracılığıyla gerçekleştirilmesi durumu vardır (Varol ve Türel, 2003).

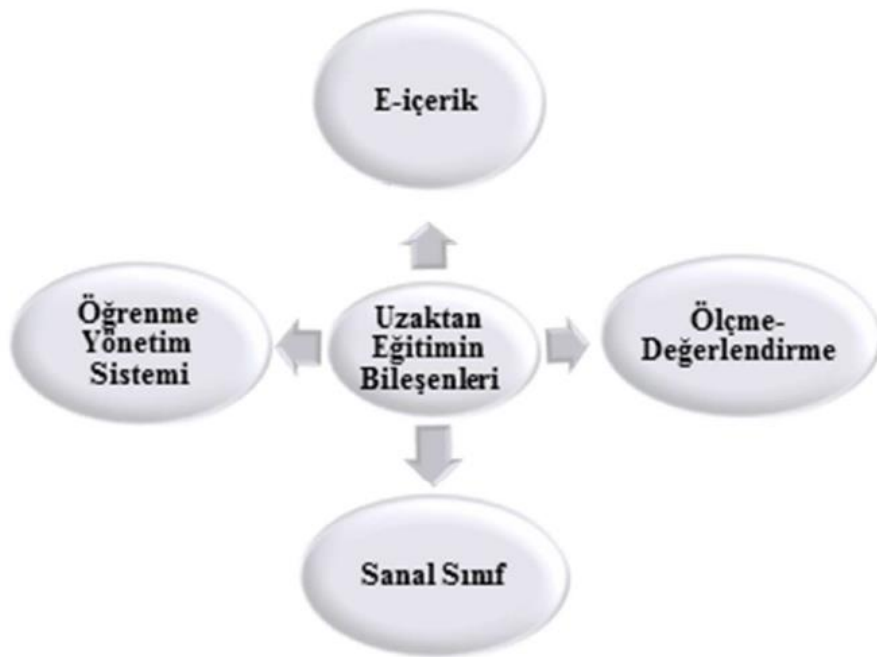
Haliyle, bu eğitim yönteminin gerçekleşmesi için internet tek başına yeterli olmayacaktır. Bunun için çevrimiçi eğitim platformlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Çevrimiçi eğitimle uzaktan eğitim uygulaması gerçekleştirileceği zaman, eğitimin kurgulanacağı bu platformlar muhakkak kullanılmalıdır. LMS olarak adlandırılan bu sistemler sayesinde okul ortamı online ortama aktarılabilir (Ergüney, 2015).

Çevrimiçi eğitimin doğru bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için ihtiyaç duyulan LMS altyapılarının birçok şartı sağlıyor olması gerekir (Telli ve Altun, 2020). Bu şartlar şu şekildedir:

- *Kullanıcı Yönetimi:* Bir online eğitim altyapısında kullanıcı yönetimi mutlaka yer almalıdır. Öğrenci ve öğretmen kullanıcı tipleriyle kimin ne paylaşacağı belirlenirken, ödev oluşturma, ders takibi, ilerleme kontrolü gibi önemli durumlar öğretmen hesabıyla gerçekleştirilmelidir.
- *Eğitim İçerik Kütüphanesi:* İster canlı ders olsun ister ders videosu olsun, online eğitimde kullanılacak tüm materyaller bir eğitim içerik kütüphanesinde toplanabilmelidir. Öğrenci ve öğretmenler bu içeriklere istedikleri zaman erişebilmeli ve bunlarla etkileşime geçebilmelidir.
- *Canlı Ders:* Online eğitimin günümüzde en çok ihtiyaç duyulan alt başlıklarından birisi canlı derslerdir. İyi bir LMS altyapısı canlı ders yapmaya uygun bir şekilde olmalıdır.
- *Online Sınav:* Ölçme ve değerlendirme eğitimin en önemli basamağıdır. Yüz yüze eğitimde olduğu kadar online eğitimde de ölçme ve değerlendirme yapılabilmelidir. Dolayısıyla iyi bir LMS online sınav imkanı tanınmalıdır.
- *İlerleme Kontrolü:* Bir LMS altyapısı öğretmene veya yöneticiye öğrencilerin ilerleme durumunu gösterebilmelidir. Bu derslere olan ilgiyi, eğitimin verimini ve daha birçok konuda önemli verileri sunması açısından çok önemlidir.

2.5 Çevrimiçi Eğitim ve Uzaktan Eğitimin Farkları

Çevrimiçi eğitim uzaktan eğitimin bir türüdür. Yani uzaktan eğitim çevrimiçi eğitimi kapsamaktadır. Ayrı ayrı ele aldığımızda ise şu noktayla karşılaşırız: Uzaktan eğitim olarak adlandırılan yöntemlerde her türlü eğitim teknolojileri öğretim amacıyla kullanılmaktadır. Dolayısıyla, televizyon, radyo gibi kitle iletişim araçları, basılı kitaplar, sınıf ortamında sınavlar uzaktan eğitimin parçalarıdır. Ancak çevrimiçi eğitimde ders videoları için televizyon yayınına, kitap için basılı kaynaklara, sınav için sınıf ortamlarına ihtiyaç yoktur (Clark, 2020). Haliyle çevrimiçi eğitim uzaktan eğitimin günümüz şartlarına uygun halidir diyebiliriz. Tüm bunları ele aldığımızda, çevrimiçi eğitimin aslında gelecekte nasıl önemli bir yer tuttuğunu görebiliriz. İsteğe bağlı olsun, mecburiyetten olsun, çevrimiçi eğitimin uygulanması ve “başarısız” bir sistem olmadığının anlaşılması, gelecekte adını daha sık duyacağımız anlamına gelmektedir. Bu trendi kaçırmamak, eğitim ihtiyacının bir kısmını uzaktan eğitimle karşılamak için çevrimiçi eğitim sistemlerini şimdiden kullanmaya başlamak çok önemlidir (Bernard ve Bethel, 2009).

GRAFİK 1. Uzaktan Eğitim Bileşenleri (Demir, 2014)

2.6 Spor ve Uzaktan Eğitim

Yeni bir sektör olarak, küresel spor endüstrisinin, yıllık ortalama yüzde 20 büyüme oranıyla yıllık geliri 450 milyar dolara ulaştı. Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya gibi gelişmiş ülkelerde, spor endüstrisinin çıktı değeri, petrokimya ve otomobil gibi endüstrileri aştı (Yuan, 2015).

Araştırmacılar, mevcut uzaktan eğitim yaklaşımlarını araştırarak hala üstesinden gelinmesi gereken bazı problemler olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sorunlar çözülemezse, uzaktan eğitim beden eğitiminin hiçbir zaman tam olarak etkili rolünü oynayamayacaktır. Chao Wang (2015) internet tabanlı uzaktan eğitimin mevcut durumu gibi dört açıdan detaylandırmıştır:

- *Eğitim konuları:* Kolej ve üniversitelerdeki öğrencileri, sporu seven ve sağlığına değer veren sıradan insanları ve araştırmacıları, yöneticileri, beden eğitimi öğretmenlerini, antrenörleri, hakemleri, sosyal spor eğitmenlerini, profesyonel sporcuları ve diğer spor sağlık personellerini içerir.
- *Beden eğitimi öğretiminin özellikleri:* Beden eğitimi öğretiminin kendine has özellikleri vardır. Teorik öğretim ve teknoloji öğretiminden oluşur. Teorik öğretimin öğretim yöntemi diğer disiplinlerle aynı olduğu için web tabanlı uzaktan eğitimin nasıl kullanılacağını diğer disiplinlerden öğrenmek mümkündür. Bunu yaparak, öğretim hedefleri daha iyi tamamlanabilir. Ancak teknoloji öğretimi oldukça farklıdır. Öğretmenlerin öğrencilerin tekniklerini içselleştirmeleri ve kalıplaştırmaları için sadece göstermeleri değil, düzeltmeleri ve yorumlamaları da gerekir.
- *İnternet tabanlı uzaktan beden eğitimi özellikleri:* Web tabanlı uzaktan beden eğitimi, geniş kapsama özelliklerine sahiptir. Tüm sosyal sınıflardan insanlara kapsamlı bir şekilde yeni öğrenme fırsatları sunabilir ve özerk öğrenmeye hizmet etmesi ile karakterize edilir. Dahası, web tabanlı uzaktan beden eğitimi, beden eğitimi öğretimini zaman ve mekan boyutlarında öğrenimden ayrı hale getirir ve ardından öğretimi öğrenimle yeniden bütünleştirir, öğretim içeriklerini hızla günceller, kaynakları paylaşır ve öğrencilere branşlarını seçme konusunda daha fazla özgürlük verir. Daha da önemlisi, web tabanlı uzaktan beden eğitimi, beden eğitimi öğretimini görselleştirmeye dönüştürebilir. Video öğretimi, öğrencilerin teknik hareketlerde ustalaşmasına, yanlış hareketleri düzeltmesine ve yanlış hareketlerin nedenlerini açıklamasına yardımcı olabilir. Öğrenenler, video klipleri tekrar tekrar izleyerek ve

taklit ederek, öğretim hedeflerini hızlı ve doğru bir şekilde kavrayacak ve gerçekleştirecek şekilde kendi öğrenme süreçlerini tasarlayabilirler.

- *İnternet tabanlı uzaktan beden eğitimindeki sorunlar:* Uzaktan eğitim, eğitimin popülaritesi üzerindeki yer ve zaman kısıtlamasını ortadan kaldırır. Nihai olarak, yeni öğretim hedefi, modern ortamda yaygın eğitimin geliştirilmesidir. Ağ tarafından karakterize edilen modern uzaktan eğitim, kapalı geleneksel öğretim modunu optimize etmektir. Küçük ölçekte sınıf öğretimini gerçekleştirmek geleneksel beden eğitimi öğretiminin çok zamanını alır. Zaman ve mekan kısıtlaması ile yüksek tüketim ve düşük verimlilik modu olan bu mod, uzaktan eğitim ile değiştirilecektir. Beden eğitimi öğretiminin benzersiz özellikleri nedeniyle, öğretmenler ve öğrenciler arasında sürekli iletişim gereklidir. Bu iletişim sadece sözlü dille değil beden diliyle de gerçekleşir. Öğretmenler, web tabanlı öğretimde tamamlanamayan bir jest ve vücut teması kullanarak öğrencilere büyük yardım sunabilirler. Ancak bilim ve teknolojinin ilerlemesi ile bu sorunlar adım adım çözülebilmektedir.

Web tabanlı uzaktan eğitimin mevcut durumunun analizine dayanarak, uzaktan eğitimin tam anlamıyla uygulanabilmesi için bazı iyileştirmeler yapılmalıdır (Yuan, 2015).

2.7 Covid-19 Pandemi

COVID-19 pandemisi, çağımızı tanımlayan küresel sağlık krizidir. 2020 sonlarında ortaya çıkışından bu yana, Antarktika dışında tüm kıtalara yayılmıştır. Afrika ve Güney Amerika'da vaka sayısı her gün yükselme göstermiştir. Avrupa'da ise günlük vaka sayısı, Çin'de tepe noktasındaki sayıyı aşan durumda tespit edilmiştir (WHO, 2021).

Ülkeler, testler yapmak, hastaları tedavi etmek, temasın izini sürmek, seyahat kısıtlamaları getirmek, yurttaşlarını karantinaya almak, spor ve konser etkinlikleri gibi büyük toplantıları iptal etmek ve okulları geçici olarak kapatmak suretiyle hastalığın yayılmasını yavaşlatmak için var gücüyle savaşmışlardır (UNDP, 2020).

COVID-19 salgını bir sağlık krizinden çok daha fazlası. Dokunduğu her ülkeyi sarsan bu küresel salgının, yıkıcı ve derin izler bırakacak sosyal, ekonomik ve siyasi krizlere yol açma potansiyeli var olduğu söylenmiştir (Şahin ve Göcen, 2021).

Covid-19 salgınının Türkiye'de de etkilerini göstermesi üzerine ülke çapında alınan önlemler, tüm bakanlıkların harekete geçmesi ile ortak bir politika üretme alanı bulmuştur. Sağlık

Bakanlığı'nın salgına karşı aldığı önlemler ile süreç başlatılmıştır. Bilim Kurulu'nun tavsiyeleri doğrultusunda Cumhurbaşkanının direktifleri ile seyahat ve sokağa çıkma yasakları, karantina uygulamaları, alışveriş merkezleri ve eğlence mekânlarının kapatılması gibi hızlı ve kararlı yanıtlar, salgının etkilerinin sınırlandırılmasını desteklemiştir (Barbak, 2021). Pandemi ile mücadelede sağlık politikalarının biçimlendirilmesinde başta İçişleri ve Sağlık Bakanlığı olmak üzere diğer bakanlıklar faaliyet alanları ile ilgili konularda politikalar geliştirmiştir. Merkezde geliştirilen politikalar doğrultusunda taşrada Covid-19 mücadelesini güçlendirmek için illerde valinin, ilçelerde kaymakamın başkanlığı ve koordinesinde kararlar alınmış, uygulamaya aktarılmış ve denetlenmesi sağlanmıştır (Fedai, 2021).

2.8 Karantina ve Eğitim

Dünyanın dört bir yanında okul çağındaki çocuklar, COVID-19 salgını ve karantina tedbirleri nedeniyle yüz yüze eğitimin tahmini olarak 1,8 trilyon saatini kaçırmıştır. Bu sayı artmaya devam etmiştir. Bunun sonucunda öğrenciler eğitimlerinden ve okulların sağladığı diğer önemli faydalardan mahrum kalmıştır (Hosta, 2021).

Pandemin ilk günlerinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri António Guterres (2021) şöyle demiştir: “Birleşmiş Milletler, gelecek hafta kapılarını dünyanın dört bir yanından gelecek heyetlere açacak. Ancak pek çok ülkede okulların kapıları çocuklara ve gençlere kapalı kalmaya devam edecek. Zihinleri ve gelecekleri tehlikede olan bir neslin tamamına gerekli ilgiyi göstermiyoruz. Üniversitelerin yeniden açılmasına öncelik vermeli ve salgın sırasında geride kalanları desteklemeliyiz. Kaybedecek vaktimiz yok” (António Guterres, 2021).

6 eylül 2021 tarihinde Türkiye'deki üniversitelerde yüz yüze eğitim yeniden açıldı. Ne var ki, yaklaşık 18 milyon öğrenci son bir buçuk yıllık dönemde Türkiye Cumhuriyeti hükümetinin EBA (Eğitim Bilişim Ağı) ve EBA Destek Merkezlerinden oluşan ve UNICEF'in de desteklediği ulusal uzaktan eğitim stratejisi sayesinde öğretime devam edildi (Özvar, 2021). EBA Destek Merkezleri savunmasız çocukların çevrimiçi derslere erişimlerini sağlayarak, eğitim sürecine etkin şekilde katılabilmeleri için fırsat yaratmaktadır. Okulların kapalı kaldığı dönemlerde güvenli mekanlar oluşturmalarının yanı sıra EBA Destek Merkezleri aynı zamanda öğrenciler için sosyal ve duyuşal öğrenme, etkileşim sağlama ve destek alma olanağı da verdi (Hosta, 2021).

UNICEF 17 Eylül 2021’de, hükümetleri, yerel makamları ve okul yönetimlerini okulları mümkün olan en kısa sürede yeniden açmaya çağırmıştır. Ayrıca virüsün okullarda bulaşmasını azaltmak için mümkün olan tüm adımları atmaya da teşvik etmiştir. Bunlar arasında şunlar yer almaktadır:

- Öğrenciler ve personel için ulusal ve yerel talimatlara uygun maske uygulamaları.
- El yıkama noktaları ve/veya el dezenfektanı bulundurmak.
- Yüzeylerin ve paylaşılan nesnelerin sık sık temizlenmesi.
- Yeterli ve uygun havalandırmanın sağlanması.
- Gruplandırma yapılması (öğrencileri ve öğretmenleri küçük gruplar halinde birbirinden ayırmak); farklı ders başlangıç, teneffüs, tuvalet, yemek ve ders bitiş saatleri uygulanması; okulda ve okuldaki alanlarda dönüşümlü bulunma.
- Velilerle, öğrencilerle ve öğretmenlerle bilgi paylaşım mekanizmalarının oluşturulması.
- Okulları yeniden açmak için bir ön koşul olmasa da, öğretmenlere de virüsten korunmaları için, ön saflardaki sağlık çalışanlarından ve en fazla risk altında olanlardan sonra COVID-19 aşısı yapılması için öncelik verilmelidir.

Bu çabaları desteklemek üzere UNESCO, UNICEF, UNHCR, WFP ve Dünya Bankası, Okulların Yeniden Açılmasına Yönelik Çerçeveyi yayınlamıştı. Pratik ve uyarlanabilir tavsiyeler sunan bu çerçeve, ulusal ve yerel yönetimlerin öğrencileri yüz yüze eğitime geri döndürme çabalarına destek olmayı amaçlıyor (UNICEF, 2021).

BÖLÜM III: YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grupları, veri toplama araçlarının özellikleri, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesi ele alınmıştır.

3.1 Araştırma Modeli

Bu araştırma Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi amaçladığı için genel tekil tarama modeli tercih edilmiştir. Tekil tarama modeli değişkenlerin tek tek, tür ya da miktar olarak oluşumlarının belirlenmesi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar 2012).

3.2 Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2021-2022 öğretim yılında, Türkiye’de Marmara Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nin Spor Bilimleri Fakültesi lisans öğrencileri 1. 2. 3. ve 4. sınıflarda okumakta olan 664 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin 241’i kadın (%36.3) ve 423’ü erkek (%63.7) öğrencidir. Katılımcılar 17-35 (X=20.6) yaşları arasındadır. Evrendeki örneklem grubu $n = \frac{\sigma^2 \cdot t^2}{d^2}$ formülüne göre belirlenmiştir ve örneklem grubunun yeterli olduğu kanısına varılmıştır (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004).

3.3 Verilerin Toplanması

Bu çalışmada Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını incelemek için Arslan (2021) “Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği” ve ayrıca tarafımızdan hazırlanan “bilgi formu” uygulanmıştır.

Araştırma ölçeklerinin katılımcılara ulaştırılması için üniversitelerin gerekli birimlerinden izinler alınmıştır. Ölçek ve bilgi formu google forms hazırlanarak internet ortamında , e -posta ve WhatsApp aracılığıyla öğrencilere ulaştırılmıştır. Araştırma öncesi üniversiteden etik kurul izni alınmıştır (189978 / 10.12.2021 / 10-6). Araştırmaya katılan katılımcılar helsinki deklarasyonuna göre çalışmaya katılmıştır. Tüm veriler bilgisayar ortamında toplanmış ve eksik olan veya hatalı doldurulan ölçek formu değerlendirmeye alınmamıştır. Veri toplama süreci Covid19 salgın dönemi Kasım 2021 – Mart 2022 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

3.4 Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği

Arslan (2021) tarafından Türk toplumu için geliştirilen salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. İç tutarlılık analizlerinde, madde toplam puan korelasyonları incelenmiş ve uygun güvenilirlik düzeyinde olduğu bulunmuştur. Cronbach alfa kat sayısı 0,88 olarak belirlenmiştir. Ölçekte katılımcıların salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitime yönelik tutumları belirlemek amacıyla 21 soru sorulmuştur. Ölçek alt boyutları olan; faktör 1 “Uzaktan Eğitimde Üniversitenin Sunduğu İmkanlardan Memnuniyet” (6 soru), faktör 2 “Uzaktan Eğitimde Öğretim Üyelerine Yönelik Tutum” (4 soru), faktör 3 “Online Sınavlara Yönelik Tutum” (4 soru), faktör 4 “Uzaktan Eğitimde İletişim ve Erişim” (4 soru) ve faktör 5 “Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitimin Kıyaslanması” (3 soru) oluşmaktadır. Ölçek 5’li likert tipi ölçektir ve “kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum” cevaplarından oluşmaktadır. Katılımcılar, her sorunun karşısında bulunan kendilerine en uygun şıkkı işaretlemiştir. Çalışmamızda ölçek alt boyutlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışmamızda ölçeğin test retest güvenilirlik değerlendirilmesi yapılmış ve 0,86 düzeyinde güvenilirlik kat sayısı bulunmuştur.

3.5 Verilerin Analizi

Bu araştırma sonucunda elde edilen veriler, bilgisayar ortamına aktarılarak, (SPSS, Statistical Package for the Social Sciences) 25 paket programı kullanılmıştır. Çalışmada analizler için elde edilen anlamlılık düzeyleri, 0,05 anlamlılık düzeylerinde değerlendirilmiştir. Öncelikle tanımlayıcı istatistik olarak verilerin ortalama ve standart sapmaları belirlenmiştir.

Elde edilen verilerin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmıştır. Değişkenlerden cinsiyetler arasındaki farkı bulmak için bağımsız örneklem t-testi uygulanmıştır. Üniversiteler ve bölümler arası farkları incelemek için Anova testi uygulanmıştır.

BÖLÜM IV: BULGULAR

Bu bölümde katılımcılarla ilgili sayısal değerler ve istatistiksel değerlendirmeler yapılmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya katılan tüm öğrenciler % dağılımları.

	Frekans (N)	Yüzde (%)	Geçerli Yüzde (%)	Kümülatif Yüzde (%)
Katılma aracı				
Bilgisayar	306	46,1	46,1	46,1
Cep telefonu	358	53,9	53,9	100
Cinsiyete göre dağılım				
Erkek	423	63,7	63,7	63,7
Kadın	241	36,3	36,3	100
Sınıf düzeylerine göre dağılım				
1.Sınıf	231	34,8	34,8	34,8
2.Sınıf	157	23,6	23,6	58,4
3.Sınıf	134	20,2	20,2	78,6
4.Sınıf	142	21,4	21,4	100
Bölümlere göre dağılım				
Antrenörlük Eğitimi	301	45,3	45,3	45,3
Beden Eğitimi ve Spor Öğr.	154	23,2	23,2	68,5
Spor Yöneticiliği	209	31,5	31,5	100
Üniversiteye göre dağılım				
Marmara Üniversitesi	287	43,2	43,2	43,2
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	222	33,4	33,4	76,7
Muğla Sıçkı Koçman Üniversitesi	105	23,3	23,3	100

Tablo 1’de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan öğrencilerin % 46,1’i bilgisayar kullanarak ve % 53,9’u cep telefon kullanarak çevrimiçi derslerine katıldı. Cinsiyete göre ise çalışmaya katılan öğrencilerin % 63,7’i erkek öğrenci ve % 36,3’ü kız öğrencidir. Sınıfa göre ise çalışmaya katılan öğrencilerin % 34,8’i birinci Sınıf öğrencisi, % 23,6’ı ikinci sınıf öğrencisi, % 20,2’i üçüncü Sınıf öğrencisi ve % 21,4’ü dördüncü Sınıf öğrencisidir. Bölüme göre ise çalışmaya katılan öğrencilerin % 45,3’ü Antrenörlük Eğitimi bölümü öğrencisi, % 23,2’i Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümü öğrencisi ve % 31,5’i Spor Yöneticiliği bölümü öğrencisidir. Üniversiteye göre ise çalışmaya katılan öğrencilerin % 43,2’i Marmara Üniversitesi öğrencisi,

% 33,4'ü Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinin öğrencisi ve % 23,3'ü Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinin öğrencisidir.

Tablo 2. Değişkenlerin normallik analiz değerlendirmesi.

Değişken	N	Ortalama	SS	Basıklık	Çarpıklık
Faktör 1 (Uzaktan Eğitimde Üniversitenin Sunduğu İmkanlardan Memnuniyet)	664	3,464	0,037	-0,122	-0,590
Faktör 2 (Uzaktan Eğitimde Öğretim üyelerine yönelik tutum)	664	3,844	0,034	1,122	-0,923
Faktör 3 (Online Sınavlara Yönelik Tutum)	664	2,968	0,017	1,996	0,081
Faktör 4 (Uzaktan Eğitimde İletişim ve Erişim)	664	3,605	0,033	0,244	-0,579
Faktör 5 (Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitimin Kıyaslanması)	664	3,498	0,040	-0,463	-0,442

Normallik analizine göre grubumuzun normal dağılım gösterdiği bulunmuştur. Dolayısıyla değişkenlerin çarpıklık basıklık değerlerine ilişkin sonuçların -1.5 ile +1.5 (Tabachnick ve Fidell, 2013), -2.0 ile +2.0 (George ve Mallery, 2010) arasında olduğu için normal dağıldığı varsayılmıştır.

Tablo 3. Uzaktan eğitime yönelik tutumların cinsiyete göre t-test analiz sonuçları

Değişken	Cinsiyet	N	Ortalama (X̄)	Standart Sapma	F	t	p
Faktör 1	Kadın	241	3,4025	0,94124	0,017	-1,262	0,207
	Erkek	423	3,5000	0,96605			
Faktör 2	Kadın	241	3,7593	0,86853	0,374	-1,881	0,060
	Erkek	423	3,8924	0,88109			
Faktör 3	Kadın	241	2,9139	0,41908	0,068	-2,297	0,022
	Erkek	423	2,9988	0,47882			
Faktör 4	Kadın	241	3,4378	0,86949	2,222	-3,868	0,000
	Erkek	423	3,7009	0,82779			
Faktör 5	Kadın	241	3,6722	1,03948	0,068	3,274	0,001
	Erkek	423	3,3987	1,03248			

P<0.05

Tablo 3 incelendiğinde, faktör 1 için öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumları cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır (p>0,05). Erkek öğrencilerin uzaktan

eğitime y6nelik tutumları, kadın 6đrencilerin ise uzaktan eğitime y6nelik tutumları ile erkeklerden biraz d6ş6k olsa da anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Fakt6r 2 i6in 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları cinsiyetlerine g6re anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$). Erkek 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları, kadın 6đrencilerin ise uzaktan eğitime y6nelik tutumları ile erkeklerden biraz d6ş6k olsa da anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Fakt6r 3 i6in 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları cinsiyetlerine g6re anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Erkek 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları ile kadın 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Fakt6r 4 i6in 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları cinsiyetlerine g6re anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Erkek 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları ile kadın 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Fakt6r 5 i6in 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları cinsiyetlerine g6re anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0,05$). Erkek 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları ile kadın 6đrencilerin uzaktan eğitime y6nelik tutumları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur.

Tablo 4. Uzaktan eğitim faktörlerinin üniversitelere göre öğrencilerin tutum ortalamaları

Değişken		Faktör 1			Faktör 2		Faktör 3		Faktör 4		Faktör 5	
		N	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS
Marmara Üniversitesi	Erkek	183	3,22	0,98	3,70	0,84	2,96	0,41	3,49	0,87	3,48	1,01
	Kadın	104	3,34	0,91	3,71	0,80	2,91	0,41	3,38	0,81	3,60	1,03
	Toplam	287	3,26	0,96	3,71	0,82	2,94	0,41	3,45	0,85	3,52	1,02
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Erkek	100	3,82	0,81	4,01	0,84	3,08	0,58	3,96	0,66	3,31	0,94
	Kadın	55	3,59	0,86	3,87	0,87	2,98	0,45	3,64	0,85	3,81	1,18
	Toplam	155	3,74	0,83	3,96	0,85	3,04	0,54	3,84	0,75	3,49	1,06
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Erkek	140	3,63	0,94	4,05	0,90	2,98	0,47	3,78	0,80	3,34	1,10
	Kadın	82	3,34	1,00	3,73	0,94	2,86	0,39	3,36	0,93	3,65	0,93
	Toplam	222	3,52	0,97	3,93	0,93	2,94	0,44	3,62	0,87	3,46	1,05
TOPLAM	Erkek	423	3,50	0,96	3,89	0,88	2,99	0,47	3,70	0,82	3,39	1,03
	Kadın	241	3,40	0,94	3,75	0,86	2,91	0,41	3,43	0,86	3,67	1,03
	Toplam	664	3,45	0,95	3,82	0,87	2,95	0,44	3,56	0,84	3,53	1,03

Katılımcıların uzaktan eğitime yönelik tutumlarının cinsiyet ve üniversiteye göre dağılımları yukarıdaki tabloda verilmiştir. Faktör 2’de erkeklerde Bolu AİB ve Muğla SK Üniversitelerindeki Katılımcıların ortalamaları en yüksek ortalamaya ($\bar{X}=4,05$) sahipken, Faktör 3’te kadınlarda Bolu AİB Üniversitesi en düşük ortalamaya ($\bar{X}=2,86$) sahiptir. Grup içi ortalamalar ve sapmalar birbirlerine çok yakındır.

Tablo 5. Uzaktan eğitime yönelik tutumların üniversitelere göre karşılaştırılması (Anova)

Faktörler	Ortalama			
	df	Kare	F	p
Faktör 1 (Uzaktan Eğitimde Üniversitenin Sunduğu İmkanlardan Memnuniyet)	2	11,936	13,508	0,000
Faktör 2 (Uzaktan Eğitimde Öğretim üyelerine yönelik tutum)	2	4,469	5,880	0,003
Faktör 3 (Online Sınavlara Yönelik Tutum)	2	0,654	3,118	0,055
Faktör 4 (Uzaktan Eğitimde İletişim ve Erişim)	2	7,818	11,099	0,000
Faktör 5 (Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitimin Kıyaslanması)	2	0,298	0,274	0,761

p<0,05

Tablo 5 incelendiğinde Faktör 1, Faktör 2, ve Faktör 4 için spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları üniversiteye göre anlamlı bir farklılık göstermektedir (p<0,05). Faktör 3 ve Faktör 5 ise öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumları üniversiteye göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir (p>0.05). Dolayısıyla öğrencilerin bulunduğu üniversitelere göre uzaktan eğitiminde üniversitenin sunduğu imkanlara yönelik memnuniyeti farklılaştığı tespit edilmiş (p<0,05). Öğrencilerin cinsiyetlerine göre uzaktan eğitimde öğretim üyelerine yönelik tutumu farklılaştığı bulunmuştur (p<0,05). Öğrencilerin cinsiyetlere göre uzaktan eğitimde iletişim ve erişim farklılaştığı bulunmuştur (p<0,05). Öğrencilerin cinsiyetlere göre online sınavlara yönelik tutumu farklılaşmadığı bulunmuştur (p>0.05). Öğrencilerin bulunduğu üniversitelere göre uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin kıyaslanması farklılaşmadığı bulunmuştur (p>0.05).

Tablo 6. Üniversitelere göre post hoc testler çoklu karşılaştırılması.

Değişken	ÜNİVERSİTE	ÜNİVERSİTE	Ortalama Farkı	Std. Hata	p
Faktör 1 (Uzaktan Eğitimde Üniversitenin Sunduğu İmkanlardan Memnuniyet)	Marmara Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	-.25781*	.08402	.006
	Marmara Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	-.47422*	.09370	.000
	Bolu AİB Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	.25781*	.08402	.006
	Bolu AİB Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	-.21641	.09839	.072
	Mugla SK Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	.47422*	.09370	.000
	Mugla SK Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	.21641	.09839	.072
Faktör 2 (Uzaktan Eğitimde Öğretim üyelerine yönelik tutum)	Marmara Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	-.22189*	.07793	.013
	Marmara Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	-.24962*	.08690	.012
	Bolu AİB Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	.22189*	.07793	.013
	Bolu AİB Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	-.02773	.09126	.950
	Mugla SK Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	.24962*	.08690	.012
	Mugla SK Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	.02773	.09126	.950
Faktör 3 (Online Sınavlara Yönelik Tutum)	Marmara Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	.00368	.04094	.996
	Marmara Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	-.10327	.04566	.062
	Bolu AİB Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	-.00368	.04094	.996
	Bolu AİB Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	-.10695	.04795	.067
	Mugla SK Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	.10327	.04566	.062
	Mugla SK Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	.10695	.04795	.067
Faktör 4 (Uzaktan Eğitimde İletişim ve Erişim)	Marmara Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	-.17193	.07502	.058
	Marmara Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	-.39194*	.08366	.000
	Bolu AİB Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	.17193	.07502	.058
	Bolu AİB Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	-.22001	.08785	.033
	Mugla SK Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	.39194*	.08366	.000
	Mugla SK Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	.22001	.08785	.033
Faktör 5 (Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitimin Kıyaslanması)	Marmara Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	.06866	.09329	.742
	Marmara Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	.03714	.10404	.932
	Bolu AİB Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	-.06866	.09329	.742
	Bolu AİB Üniversitesi	Mugla SK Üniversitesi	-.03151	.10925	.955
	Mugla SK Üniversitesi	Marmara Üniversitesi	-.03714	.10404	.932
	Mugla SK Üniversitesi	Bolu AİB Üniversitesi	.03151	.10925	.955

P<0,05

Tablo 5 ile Tablo 6 incelendiğinde, öğrencilerin üniversiteler arasında uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlardan memnuniyet, uzaktan eğitimde öğretim elemanlarına yönelik tutum ve uzaktan eğitimde iletişim ve erişim'e göre anlamlı bir fark bulunmuştur.

Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik memnuniyet düzeylerinin hangi üniversiteler arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla yapılan Tukey testi sonuçlarına göre uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlardan memnuniyet için Marmara Üniversitesi öğrencilerinin Bolu AİB Üniversitesi ve Muğla SK Üniversitesi öğrencilerinden daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Marmara Üniversitesi öğrencilerinin uzaktan eğitimde öğretim elemanlarına yönelik memnuniyeti Bolu AİB Üniversitesi ve Muğla SK Üniversitesi öğrencilerinden daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Marmara Üniversitesi öğrencilerinin uzaktan eğitimde iletişime ve erişime yönelik memnuniyeti Muğla SK Üniversitesi öğrencilerinden daha düşük olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Uzaktan eğitim faktörlerinin bölümlere göre öğrencilerin tutum ortalamaları.

Değişken		Faktör 1			Faktör 2		Faktör 3		Faktör 4		Faktör 5	
		N	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS
Beden Eğitim ve Spor	Erkek	75	3,34	0,99	3,80	0,90	2,97	0,47	3,63	0,87	3,40	1,13
	Kadın	79	3,25	0,90	3,64	0,77	2,90	0,44	3,36	0,79	3,58	1,09
	Toplam	154	3,29	0,95	3,72	0,83	2,93	0,46	3,49	0,84	3,49	1,11
Antrenörlük	Erkek	202	3,48	0,97	3,87	0,85	3,02	0,49	3,69	0,85	3,49	0,93
	Kadın	99	3,49	1,00	3,64	0,77	3,01	0,41	3,52	0,87	3,72	0,96
	Toplam	301	3,48	0,98	3,84	0,88	3,01	0,46	3,63	0,86	3,56	0,95
Yönetim	Erkek	146	3,60	0,93	3,96	0,90	2,97	0,46	3,74	0,75	3,26	1,09
	Kadın	63	3,44	0,86	3,86	0,85	2,76	0,34	3,38	0,94	3,69	1,08
	Toplam	209	3,55	0,91	3,93	0,89	2,91	0,43	3,63	0,83	3,39	1,10
TOPLAM	Erkek	423	3,50	0,96	3,89	0,88	2,99	0,47	3,70	0,82	3,39	1,03
	Kadın	241	3,40	0,94	3,75	0,86	2,91	0,41	3,43	0,86	3,67	1,03
	Toplam	664	3,45	0,95	3,82	0,87	2,95	0,44	3,56	0,84	3,53	1,03

Katılımcıların bölüme göre tutum puanları arasında en düşük tutumu ($X=2,76$) Faktör 3'te, yönetim bölümündeki kadın grubu sahiptir. En yüksek tutumu ise ($X=3,84$) Faktör 2'de

antrenörlük bölümündeki erkek grubu sahiptir. Grup içi ortalamalar ve sapmalar birbirlerine çok yakındır.

Tablo 8. Uzaktan eğitime yönelik tutumların bölümlere göre karşılaştırılması (Anova)

Faktörler	Ortalama			
	df	Kare	F	p
Faktör 1 (Uzaktan Eğitimde Üniversitenin Sunduğu İmkanlardan Memnuniyet)	2	3,201	3,517	0,055
Faktör 2 (Uzaktan Eğitimde Öğretim üyelerine yönelik tutum)	2	1,936	2,522	0,081
Faktör 3 (Online Sınavlara Yönelik Tutum)	2	0,721	3,438	0,053
Faktör 4 (Uzaktan Eğitimde İletişim ve Erişim)	2	1,220	1,684	0,186
Faktör 5 (Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitimin Kıyaslanması)	2	1,860	1,715	0,181

P<0,05

Tablo 8 incelendiğinde, Faktör 1, Faktör 2, Faktör 3, Faktör 4 ve Faktör 5 öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumları bölümlere göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($p>0,05$). Dolayısıyla öğrencilerin uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlara yönelik memnuniyeti okuduğu bölüme göre farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Öğrencilerin uzaktan eğitimde öğretim elemanlarına yönelik tutumu okuduğu bölümlere göre farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Öğrencilerin online sınavlara yönelik tutumu okuduğu bölümlere göre farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Öğrencilerin uzaktan eğitimde iletişim ve erişim anlamında okuduğu bölüme göre farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Öğrencilerin okuduğu bölüme göre uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin karşılaştırmasında farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$).

Tablo 9. Uzaktan eğitim faktörlerinin sınıflara göre öğrencilerin tutum ortalamaları.

Değişken		Faktör 1			Faktör 2		Faktör 3		Faktör 4		Faktör 5	
		N	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS	$\bar{X}$	SS
Birinci sınıf	Erkek	145	3,54	0,85	3,87	0,87	3,03	0,47	3,68	0,76	3,33	1,00
	Kadın	86	3,49	0,86	3,81	0,81	2,98	0,40	3,50	0,88	3,87	0,88
	Toplam	231	3,52	0,85	3,85	0,85	3,01	0,44	3,62	0,81	3,53	0,99
İkinci sınıf	Erkek	92	3,25	1,02	3,85	0,85	3,03	0,51	3,61	0,85	3,49	1,07
	Kadın	65	3,33	0,92	3,64	0,81	2,92	0,37	3,33	0,84	3,65	1,02
	Toplam	157	3,28	0,98	3,77	0,84	2,98	0,46	3,49	0,86	3,56	1,06
Üçüncü sınıf	Erkek	97	3,53	0,99	3,91	0,91	2,94	0,41	3,70	0,89	3,36	1,07
	Kadın	37	3,28	1,03	3,58	1,01	2,83	0,41	3,32	0,84	3,56	1,18
	Toplam	134	3,46	1,00	3,82	0,94	2,91	0,41	3,59	0,89	3,42	1,10
Dördüncü sınıf	Erkek	89	3,64	1,00	3,92	0,89	2,96	0,51	3,81	0,82	3,44	1,03
	Kadın	53	3,41	1,02	3,93	0,88	2,84	0,48	3,52	0,88	3,44	1,09
	Toplam	142	3,55	1,01	3,93	0,89	2,92	0,50	3,70	0,85	3,44	1,03
TOPLAM	Erkek	423	3,50	0,96	3,89	0,88	2,99	0,47	3,70	0,82	3,39	1,03
	Kadın	241	3,40	0,94	3,75	0,86	2,91	0,41	3,43	0,86	3,67	1,03
	Toplam	664	3,45	0,95	3,82	0,87	2,95	0,44	3,56	0,84	3,53	1,03

Katılımcıların sınıfa göre tutum puanları arasında en düşük tutumu ($X=2,83$) Faktör 3'te, üçüncü sınıftaki kadın grubu sahiptir. En yüksek ortalamaya ise ($X=3,93$) Faktör 2'de dördüncü sınıftaki kadın grubu sahiptir. Grup içi ortalamalar ve sapmalar birbirlerine çok yakındır.

Tablo 10. Uzaktan eğitime yönelik tutumların sınıflara göre karşılaştırılması (Anova)

Faktörler	Ortalama			
	df	Kare	F	p
Faktör 1 (Uzaktan Eğitimde Üniversitenin Sunduğu İmkanlardan Memnuniyet)	3	2,271	2,494	0,059
Faktör 2 (Uzaktan Eğitimde Öğretim üyelerine yönelik tutum)	3	0,674	0,873	0,455
Faktör 3 (Online Sınavlara Yönelik Tutum)	3	0,427	2,031	0,108
Faktör 4 (Uzaktan Eğitimde İletişim ve Erişim)	3	1,131	1,563	0,197
Faktör 5 (Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitimin Kıyaslanması)	3	0,739	0,679	0,565

P<0,05

Tablo 10 incelendiğinde, Faktör 1, Faktör 2, Faktör 3, Faktör 4 ve Faktör 5 için spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları sınıfa göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($p>0,05$). Dolayısıyla öğrencilerin sınıfa göre uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlara yönelik memnuniyetlerinin farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Öğrencilerin sınıfa göre uzaktan eğitimde öğretim elemanlarına yönelik tutumlarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Öğrencilerin sınıfa göre online sınavlara yönelik tutumlarının farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Öğrencilerin uzaktan eğitimde iletişim ve erişim kapsamında sınıfa göre farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$). Öğrencilerin uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim karşılaştırmasında sınıfa göre farklılaşmadığı bulunmuştur ($p>0,05$).

BÖLÜM V: TARTIŞMA & SONUÇ

5.1 TARTIŞMA & SONUÇ

COVID-19'un neden olduğu durum, yükseköğretim kurumlarını ve öğrencileri beklenmedik bir şekilde etkilemiş ve daha önce bu konuda deneyimin olmaması nedeniyle değişen duruma uyum sağlamak gerçekten zor olmuştur. Yüz yüze eğitimden çevrimiçi eğitime kısa bir süreçte geçiş olmuş ve bu durum hem öğrenciler hem de öğretim elemanları için bir zorluk teşkil etmiştir. Bu çalışmada, Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerinin cinsiyete göre, üniversiteye göre, bölüme göre ve sınıfa göre uzaktan eğitime yönelik tutumları incelenmiştir.

Çalışmamızda incelediğimiz tüm faktörlerde öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarında kararsız kaldıkları görülmüştür. Faktör 1'de “uzaktan eğitimde üniversitenin sunduğu imkanlardan memnuniyet”, öğrencilerin memnuniyeti orta seviye (kararsız) bulunmuştur ($X=3,46$). Literatür incelendiğinde, bu sonuçları doğrulayan araştırmalara rastlanmıştır. Çalışmamızı destekler nitelikte olarak, Pınar ve Akgül (2020), öğrencilerin uzaktan eğitimi nitelikli bulmadığı, bu sistemin sağlıklı bir yapı içermediği, teknoloji altyapısının uygun olmadığı sonucuna ulaşmışlardır. Keskin ve Özer-Kaya (2020) da araştırmalarında, öğrencilerin neredeyse tamamının uzaktan eğitim yerine yüz-yüze eğitimin daha etkili olduğunu vurgulamışlardır. Kılıç (2017) çalışmasında öğrencilerin uzaktan eğitim tutumlarının kararsız seviyeye yakın veya düşük ve Kabataş (2019) çalışmasında e-öğrenmeye hazır bulunuşluklarının orta düzeyde olduğunu tespit etmiştir.

Çalışmamızda öğrencilerin “Uzaktan Eğitimde İletişim ve Erişime” yönelik tutumları orta düzeyde (kararsız) bulunmuştur ($X=3,56$). Yılmaz ve Ark (2020), çevrimiçi eğitimde en ciddi problemlerden birinin iletişim ve teknolojik altyapılardaki sorunların olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Amerika Birleşik Devletleri'nde internet üzerinden eğitim alanların % 75'inin eğitimini tamamlamadan sistemden çıktığı gözlenmektedir. Bu durum, internet üzerinden çevrimiçi eğitimin, beraberinde bir çok sorunu da getirdiğini göstermektedir (Karpenko, 2008). Sistemde oluşan hatalar sebebiyle öğrenciler yüklenen ders materyallerini bulamayabilirler. İnternete bağımlı bir sistem olan çevrimiçi eğitimde internet hızının yavaş olması, materyallerin belirli bir formata göre sisteme yüklenememesi, sistemlerin kodlama kaynaklı hatalar vermesine bağlı olarak yavaş işlemesi sebebiyle ders materyallerinin sisteme yüklenmesinde sorunlar çıkabilmektedir (Çığlık, 2015). Aynı şekilde Bayrak (2015) da

uzaktan eğitim sistemi teknolojiyle ilgili olmasından dolayı sistemle ilgili aksaklıklar kaçınılmaz şekilde yorumlamıştır.

Uzaktan eğitim sürecinde öğrenciler, öğretim elemanları ve üniversite ile iletişim sorunları olabilmektedir. Bir dersin öğretim elemanı ile açık bir iletişim kurulması ders ve programın başarı ile tamamlanmasında büyük önem taşımaktadır (Ertuğ, 2020). Arzu Özyürek (2016) çalışmasında, genel olarak öğrencilerin dersin sorumlusu öğretim elemanı ile iletişimde sıkıntı yaşamadıkları belirlenmiştir. Kaynaklara ulaşmada en büyük sorunun, eş zamanlı derslerin sisteme geç yüklenmesi, yüz yüze eğitim dönemi için ise derslerin alan dersleri ve uygulamalı dersler olması gerektiği, öğrencilerin bunun konu tekrarı ve geri dönütler açısından gerekli olduğu görüşünde birleşmektedirler. Barış (2015), üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime yönelik tutumlarını incelediği çalışmasında, özellikle bilgisayar ve sürekli internet erişim imkânı olan, mobil cihazı bulunanların tutumlarının daha olumlu olduğunu belirlemiştir. Zhang ve ark. (2020) çalışmasında uzaktan eğitimde altyapı sıkıntılarının yanı sıra eğitimcilerin çevrimiçi eğitim konusunda tecrübesiz olması ve yeterli bilgiye sahip olmaması, ev ortamındaki değişiklikler gibi problemlerin varlığından bahsetmişlerdir.

Çalışmamızda üniversite, bölüm, sınıf değişkenlerine göre uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitimin karşılaştırma alt boyutu incelendiğinde öğrencilerin kararsız (orta düzey) kaldıkları tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim avantajlarına rağmen pandemi döneminde yüz yüze eğitimden çevrimiçi eğitime yeterli hazırlık yapmadan hızlı bir geçiş olduğu için uzaktan eğitim yetersiz alt yapıyla öğrencilerle buluşmuştur. Telli ve Altun (2020) çalışmalarında uzaktan eğitim sürecinde, eğitimcilerin, asenkron yani eğiticinin çevrimiçi olmadığı programlarda dahi önceden hazırlanmış eğitim videolarını sunabilme, e-öğrenme senaryosu hazırlama ve temel ofis uygulamaları gibi teknolojik donanımın hakim olmasının zaruri olduğunu savunmuştur. Bununla birlikte, salgın dönemi uzaktan eğitim süreçleri göz önüne alındığında, üniversite, öğretim elemanları ve öğrencilerin önemli bir kısmının uzaktan eğitime yönelik deneyimlerinin olmadığı dikkate alınmalıdır. Bu paydaşların deneyimlerinin olmaması veya çok düşük düzeyde olması nedeniyle uzaktan eğitimde beklenen düzeyde bir verimliliğin elde edilemediği ifade edilmektedir (Kaysi, 2020). Öztaş ve Kılıç (2017) yapmış olduğu çalışmada çevrimiçi eğitimde iletişim problemleri olduğunu ve dijital dünyada senkron eğitim verilse bile yüz yüze eğitime göre iletişim boyutunda sorunlar yaşadıklarını savunmuşlardır. Benzer bir çalışmada, çevrimiçi eğitimin bazı avantajlarının olmasına rağmen yapılan birçok çalışmada öğrencilerin uzaktan eğitim yerine yüz yüze eğitimi tercih ettiğini görmenin şaşırtıcı olmadığı belirtilmiştir (Jaggars, 2014). Yine benzer bir çalışmada yüz yüze

işlenen derslerin öğrenciler tarafından daha kıymetli görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır (Caskurlu, 2017). Bakioğlu ve Çevik (2020), çevrimiçi eğitimdeki sorunlarda öğrencilerin bilgisayarı nasıl kullanacakları yönünde zayıf kaldıkları, maddi sıkıntılar dolayısı ile internete ulaşamadıkları, öğrencilerin derslere katılımlarının az olduğu ve motivasyon düşüklüğünün olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmamızda ise öğrencilerin %46,1'i bilgisayardan ve %53,9'u cep telefondan derslere katılım sağladıklarını bildirmişlerdir. Dersleri ve konuları anlama açısından telefondan ders takip etmenin zor olduğu aşıkardır.

Öncelikli olarak, araştırmanın birinci faktörü (Uzaktan Eğitimde Üniversitenin Sunduğu İmkanlardan Memnuniyet), ikinci faktörü (Uzaktan Eğitimde Öğretim üyelerine yönelik tutum), üçüncü faktörü (Online Sınavlara Yönelik Tutum), dördüncü faktörü (Uzaktan Eğitimde İletişim ve Erişim) ve beşinci faktörü (Uzaktan Eğitim ve Yüz Yüze Eğitimin Kıyaslanması) doğrultusunda öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri tespit edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumları orta düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır.

Spor Bilimleri Fakültesi ders programları incelendiğinde teorik derslerin yanında uygulamalı dersler de görülmektedir. Genel olarak araştırma sonucumuz öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarında orta düzey (kararsızım ile katılıyorum) çıkması daha çok uygulamalı derslerin uzaktan eğitimle yeterli oranda öğrencilerin uygulama yapma imkanları azaltmış olduğu düşüncesindeyiz. İnan (2021)'a göre Covid-19 pandemi dönemi ve öğretim elemanlarının çevrimiçi eğitimde, uygulamalı ve teorik derslerin değerlendirme ve ölçme süreci hakkında görüşleri incelendiğinde; uygulama ve teorik derslerinin ölçme ve değerlendirmesi yapılırken herhangi bir farklılık gözetmeksizin ders, proje, ödev ve sınava katılım göz önünde bulundurularak değerlendirmelerin yapıldığı bildirilmektedir. Cihan (2021) uygulama ortamı olmaması nedeni ile uygulama derslerinde de teorik bir değerlendirmenin gerçekleştirildiği bu nedenle ölçme değerlendirme sürecinin tam olarak hedefe ulaşabilecek şekilde uygulanamadığı ifade etmiştir.

Araştırmamızın sonuçlarına baktığımızda genel olarak öğrencilerin orta düzey (kararsızım) şeklinde tutum gösterdikleri dolayısıyla ani olarak bu geçişte öğrenciler ve sistemlerin henüz uzaktan eğitime tam hazır olunmadığı veya tercihte arada kaldıkları görülmektedir. Daha önce yapılan araştırmalar da benzer sonuçlar ifade etmektedir.

Bu ani geçiş öğrencilerin uzaktan eğitim ve uygulamaları konusundaki bilgi ve deneyim eksikliğinden kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Çevrimiçi eğitim, geleneksel eğitime

karşı büyük bir dönüşümü temsil ediyor ve bu dönüşüm COVID-19 pandemisiyle ne kadar gerçek, ne kadar yakın ve ne kadar gerekli olduğunu bizlere göstermiştir. Uygulanan uzun süreli karantina politikaları, dünyanın eğitim sistemleri hazırsız iken, bu kurumları çevrimiçi eğitim yöntemine doğru zorlamıştır. Dolayısıyla, adapte olamayan ve adapte olmakta zorlanan eğitim kurumları, öğrencilerin çevrimici eğitime yaklaşımlarını etkilemiş te olabilir.

Tabiki, uzaktan eğitimin avantajlarının çok önemli olduğu ve çevrimiçi eğitimin gerekli alt yapısı olunca dünyanın eğitim sistemlerinin radikal bir değişiklik yaşayacağı ve yakın zamanda vazgeçilmez olacağı düşünceside gözden geçirilmelidir.

5.2 ÖNERİLER

Gelecekte özellikle spor bilimleri branşlarında uzaktan eğitimle ilgili daha nitel araştırmalar yapılmasını gerektiği önemlidir. Çağımızın gereği her gün yeni bir teknolojinin tanıtılması eğitim sisteminde bunların kullanılması eğitimde yeni metodların kullanılmasına neden olacaktır. Dolayısıyla bu teknolojilerin hayatı kolaylaştıracağı ve eğitim sisteminde de farklılıklar yaratacağı aşıkardır. Genel olarak araştırma sonuçları ve bizim sonuçlarımız öğrencilerin uzaktan eğitime orta (kararsız) düzeyde tutum içinde olmaları Spor Bilimleri Fakültesindeki bir çok dersin uygulamalı olması onların tercihlerini bu yöne de kaydırmış olabilir. Ancak eğitimde çevirim içi veya yüz yüze eğitim uygulamaları yapıldıkça ve zaman içinde gelişen teknolojiyle daha belirgin hale gelecek düşüncesindeyiz.

KAYNAKÇA

- Akyavuz, E. K., & Çakın, M. (2020). Covid-19 Salgınının Eğitime EtkisiKonusunda Okul Yöneticilerinin Görüşleri. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).
- Alkan, C. (1987). Öğrenme-öğretme süreçleri ilkeler. *Ankara University Journal of Faculty of Educational Sciences (JFES)*, 20(1), 209-229.
- Arslan, R. (2021). Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(23), 369-393.
- Bayram, M., Peker, A. T., Aka, S. T., & Vural, M. (2019). Üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitim dersine karşı tutumlarının incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(3), 330-345.
- BBC (2020, 23 Ekim). Koronavirüs nedir: Covid-19'a karşı hangi önlemler alınmalı, virüsün özellikleri neler? *BBC News Türkçe*. Erişim adresi: <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-51177538>
- Bernard, R. M., Abrami, P. C., Borokhovski, E., Wade, C. A., Tamim, R. M., Surkes, M. A., & Bethel, E. C. (2009). A meta-analysis of three types of interaction treatments in distance education. *Review of Educational research*, 79(3), 1243-1289.
- Bilge, F., Akman, Y., & Kelecioğlu, H. (2007). Öğretim elemanlarının iş doyumlarının incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(32), 32-41.
- Bilgiç, A. G. D. H. G., & Tüzün, H. (2015). Yükseköğretim kurumları web tabanlı uzaktan eğitim programlarında yaşanan sorunlar. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 26-50.
- Birişçi, S. (2013). Video konferans tabanlı uzaktan eğitime ilişkin öğrenci tutumları ve görüşleri. *Journal of Instructional Technologies and Teacher Education*, 2(1), 24-40.
- Buechler, D. N., Sealy, P. J., & Goomey, J. (2014, June). Three pilot studies with a focus on asynchronous distance education. In *2014 ASEE Annual Conference & Exposition* (pp. 24-1262).

- Bulut, E. (2021). Üniversite Öğrencilerinin Salgın Dönemi Uzaktan Eğitim Deneyimleri: Ordu Üniversitesi Sosyoloji Bölümü ve Besyo Örneği. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 11(2), 533-548.
- Chriscaden K. (2020 October 13). *Impact of COVID-19 on people's livelihoods, their health and our food systems*. Joint statement by ILO, FAO, IFAD and WHO. Erişim adresi: <https://www.who.int/news/item/13-10-2020-impact-of-covid-19-on-people%27s-livelihoods-their-health-and-our-food-systems>
- Cihan, B. B., Ilgar, E. A., & Mehmet, İ. N. A. N. (2021). Spor Bilimleri Fakültelerinde Görev Yapan Öğretim Üyelerinin Covid-19 Salgını Sebebiyle Yoğunlaşan Online Eğitime Karşı Bakış Açılarını Keşfetmek. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 19-43.
- Clark, J. T. (2020). Distance education. In *Clinical engineering handbook* (pp. 410-415). Academic Press.
- Clark, R. E. (1994). Media will never influence learning. *Educational technology research and development*, 42(2), 21-29.
- Cramer, D. (2003). *Fundamental statistics for social research: step-by-step calculations and computer techniques using SPSS for Windows*. Routledge.
- Cramer, D., & Howitt, D. L. (2004). *The Sage dictionary of statistics: a practical resource for students in the social sciences*. Sage.
- Çetin, M., Yılmaz, S. H., & İlhan, L. (2021). Koronavirüs (Covid-19) Pandemisi Sürecinde Uzaktan Eğitim; Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri Perspektifinden Nitel Bir Araştırma. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 6(2), 136-161.
- Çetin, O., Çalışkan, E., & Menzi, N. (2013). The Views of Academics about Web-Based Instruction. *Ilkogretim Online*, 12(3).
- Çiftçi B. (2020, 2 Ekim). *Çevrimiçi Eğitim Nedir – İnsanları Uzaktan Etkili Bir Şekilde Nasıl Eğitirsiniz?* Kisiselgelisim. Erişim adresi: <https://www.kisiselgelisim.com/cevrimici-egitim-nedir-insanlari-uzaktan-nasil-egitirsiniz/>
- Demir, E. (2014). Uzaktan Eğitime Genel Bir Bakış. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (39).

- Dikmen, S., & Bahçeci, F. (2020). Covid-19 pandemisi sürecinde yükseköğretim kurumlarının uzaktan eğitime yönelik stratejileri: Fırat Üniversitesi örneği. *Turkish Journal of Educational Studies*, 7(2), 78-98.
- Dutta, S., & Smita, M. K. (2020). The impact of COVID-19 pandemic on tertiary education in Bangladesh: students' perspectives. *Open Journal of Social Sciences*, 8(09), 53.
- Ergüney, M. (2015). Uzaktan eğitimin geleceği: MOOC (massive open online course). *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 15-22.
- Ertuğ, C. A. N. (2020). Coronavirüs (Covid-19) pandemisi ve pedagojik yansımaları: Türkiye'de açık ve uzaktan eğitim uygulamaları. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 11-53.
- Esentürk, O. K., Seçer, E., & İlhan, E. L. (2021). Distance Education Experiences of Physical Education and Sports Teachers: Covid-19 Pandemic/Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitim Deneyimleri: Covid-19 Pandemisi. *Anatolia Sport Research*, 2(2), 11-25.
- Eynur, B. R., & Muuharremoğlu, A. (2010). Dünyada ve Türkiye'de Mevcut Beden Eğitimi Öğretmenliği Eğitim Öğretim Durumu. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1).
- Genç, M. F., & Gümrükçüoğlu, S. (2020). Koronavirüs (Covid-19) sürecinde ilâhiyat fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime bakışları. *Electronic Turkish Studies*, 15(4).
- He, L., Yang, N., Xu, L., Ping, F., Li, W., Sun, Q., ... & Zhang, H. (2021). Synchronous distance education vs traditional education for health science students: A systematic review and meta-analysis. *Medical Education*, 55(3), 293-308.
- Hosta S. (2021, 17 Eylül) Chief of Communication UNICEF in Turkey. UNICEF: Tüm dünyada okul çağındaki çocuklar, COVID-19'a yönelik karantina tedbirleri nedeniyle yüz yüze eğitimin 1,8 trilyon saatini kaçırdı ve bu süre artmaya devam ediyor. Erişim adresi: <https://www.unicef.org/turkiye/basın-bültenleri/unicef-tüm-dünyada-okul-çağındaki-çocuklar-covid-19a-yönelik-karantina-tedbirleri>
- Işıkgöz, E., Esentaş, M., & Şahin, H. M. (2017). Perception of the Students Studying in School of Physical Education and Sports on Distance Education (Batman University Sample). *KNOWLEDGE-International Journal*, 20(1), 391-400.
- İşman, A. (2008). *Uzaktan eğitim*. Pegem Akademi.

- Karasar, N. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri (24. baskı). Ankara: Nobel Yayınevi
- Karatepe, F., Küçükgençay, N., & Peker, B. (2020). Öğretmen adayları senkron uzaktan eğitime nasıl bakıyor? Bir anket çalışması. *Journal of social and humanities sciences research*, 7(53), 1262-1274.
- Kurnaz, E., & Serçemeli, M. (2020). Covid-19 Pandemi Döneminde Akademisyenlerin Uzaktan Eğitim Ve Uzaktan Muhasebe Eğitimine Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademisi Dergisi*, (3), 262-288.
- Özvar E. (2021). Yök Başkanı Erol Özvar, Üniversitelerde Yüz Yüze Eğitimin Detaylarını Açıkladı. Erişim adresi: <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2021/yok-baskani-ozvar-dan-yuz-yuze-egitime-iliskin-aciklamalar.aspx>
- Özyürek, A., Begde, Z., Yavuz, N. F., & Özkan, İ. (2016). Uzaktan eğitim uygulamasının öğrenci bakış açısına göre değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 595-605.
- Palloff, R. M., & Pratt, K. (2007). *Building online learning communities: Effective strategies for the virtual classroom*. John Wiley & Sons.
- Razali, N. M., & Wah, Y. B. (2011). Power comparisons of shapiro-wilk, kolmogorov-smirnov, lilliefors and anderson-darling tests. *Journal of statistical modeling and analytics*, 2(1), 21-33.
- Shapiro, S. S., & Wilk, M. B. (1965). An analysis of variance test for normality (complete samples). *Biometrika*, 52(3/4), 591-611.
- Simonso, M., Smaldino, S., Albright, M. ve Zvacek, S. (2003). Teaching and Learning at a Distance. *Ohio Columbus*.
- Somuncuoğlu, D. (2005). Türkiye ve Dünya’da uzaktan eğitim uygulamaları, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 9(3):85-100.
- Şahin, S. A. L. İ. H., & Göcen, C. (2021). Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları Bağlamında Coğrafya Eğitimi. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(46).
- Tanta, A. (2021). *Pandemiden kaynaklı Uzaktan Eğitim Sürecinde Sosyal Bilgiler Derslerine Yönelik Öğretmen Görüşleri* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).

- Telli, S. G., & Altun, D. (2020). Coronavirüs ve çevrimiçi (online) eğitimin önlenemeyen yükselişi. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 25-34.
- Tubaishat, A., & Lansari, A. (2011). Are students ready to adopt e-learning? A preliminary e-readiness study of a university in the Gulf region. *International Journal of Information and Communication Technology Research*, 1(5).
- Tuncer, M., & Taşpınar, M. (2008). Sanal Ortamda Eğitim Ve Öğretimin Geleceği Ve Olası Sorunlar. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 124.
- Uşun, S. (2006). Uzaktan Eğitim. *Ankara: Nobel Yayınları*.
- Uysal, Ö., & Abdullah, K. U. Z. U. (2011). Çevrimiçi eğitimde kalite standartları: Amerika örnekleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 1(1).
- Varol, A., & Türel, Y. K. (2003). Çevrimiçi Uzaktan Eğitimde İletişim Modülü. *TOJET: The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2(1).
- Wang, Y. D. (2011, October). Teaching web development at a distance. In *Proceedings of the 2011 conference on Information technology education* (pp. 91-96).
- WHO (2020, 21 January). *Novel Coronavirus (2019-nCoV) Situation Report-1*. Erişim adresi: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200121-sitrep-1-2019-ncov.pdf?sfvrsn=20a99c10_4
- Willis, J. (1996). A flexible framework for task-based learning. *Challenge and Change in Language Teaching*, 52-62.
- Yakar, L., & Yakar, Z. Y. (2021). Eğitim fakültesi öğrencilerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarının ve e-öğrenmeye hazır bulunuşluklarının incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(1), 1-21.
- Yıldız, E. (2011). *Web-tabanlı senkron derslerin öğretmen adaylarının uzaktan eğitime karşı tutumları ve senkron teknolojileri kabulleri üzerine etkisi* (Master's thesis, Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü).
- Yıldız, S. (2016). Pedagojik Formasyon Eğitimi Alan Öğrencilerin Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 301-329.

- Yuan, S., Wang, C., & Zhao, Y. (2015). On the Development of Web-based Distance Physical Education. In *SHS Web of Conferences* (Vol. 19, p. 02005). EDP Sciences.
- Zoumenou, V., Sigman-Grant, M., Coleman, G., Malekian, F., Zee, J. M., Fountain, B. J., & Marsh, A. (2015). Identifying best practices for an interactive webinar. *Journal of Family & Consumer Sciences*, 107(2), 62-69.

EKLER

Etik Kurul onayı, Ölçek kullanım izni, Marmara Üniversitesi onayı, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi onayı, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi onayı, Kullanılan Anketler aşağıda sırasıyla verilmiştir.

Ynt: Anket Kullanma İzni

From [RAHİM ARSLAN](#) on 2021-12-30 13:04

 [Details](#) [Plain text](#)

Değerli hocam, "Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirilmesi" isimli çalışmamdaki ölçeği kullanabilirsiniz.

Dr. Öğr. Rahim ARSLAN

T.C.
MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığı

Sayı : E-83765773-710.09-152889
Konu : Yassin BOULAYOUN Uygulama İzni

17.11.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 13.11.2021 tarihli ve 16110545-710.09-148939 sayılı yazı.

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Spor Eğitimi tezli yüksek lisans programı öğrencisi Yassin BOULAYOUN'un, Prof. Dr. Ufuk ALPKAYA danışmanlığında yürütmekte olduğu "Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin CODI-19 Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasını Fakültemiz birimlerde yapma talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Ali KIZILET
Dekan

Dağıtım:
Gereği:
Antrenörlük Eğitimi Bölüm Başkanlığına
Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Bölüm Başkanlığına
Spor Yöneticiliği Bölüm Başkanlığına

Bilgi:
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığına

Marmara Üni Evrak Tarih ve Sayısı: 08.04.2022-262308

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-28677689-000-411522
Konu : Yassin BOULAYOUN'un Uygulama İzin
İsteği

08.04.2022

DAĞITIM YERLERİNE

- İlgi : a) MARMARA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ'nün 29.03.2022 tarihli ve 16110545-302.08.01.01.01-E.251710 sayılı yazısı
b) EĞİTİM FAKÜLTESİ DEKANLIĞI'nın 06.04.2022 tarihli ve E-89241861-000-411016 sayılı yazısı

Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Yassin BOULAYOUN'un "Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin COVID-19 Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" konulu tez çalışması kapsamında araştırmalarını Üniversitemiz Spor Bilimleri Fakültesi öğrencilerine uygulaması uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ve rica ederim.

Prof. Dr. Sırrı Sunay GÜRLEYÜK
Rektör a.
Rektör Yrd.

Dağıtım:
Marmara Üniversitesi Rektörlüğüne
Spor Bilimleri Fakültesi Dekanlığına

T.C.
BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Spor Bilimleri Fakültesi

Sayı : E-41178844-100-2200043343
Konu : Anket Uygulama İzni

04.04.2022

BOLU ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

İlgi : Marmara Üniversitesi Rektörlüğünün 29.03.2022 tarihli ve 16110545-302.08.01.01.01-E.251710 sayılı yazısı.

Marmara Üniversitesi'nin ilgi sayılı yazısına istinaden; Eğitim Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencilerinden T.C. [REDACTED] Yassin BOULAYOUN "Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin COVID-19 Salgın Döneminde Uygulanan Uzaktan Eğitime Yönelik Tutumlarının İncelenmesi" başlıklı tezinin anket uygulamasını yapma talebi Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ümid KARLI
Dekan

Spor Bilimleri Fakóltesi öğrencilerinin COVID-19 salgın döneminde uygulanan uzaktan eğitime yönelik tutumlarının incelenmesi

- BU BİR SINAV DEğİLDİR.

- HİÇBİR SORU İÇİN DOğRU YA DA YANLIŞ CEVAP YOKTUR.

- LÜTFEN COVID-19 SALGIN DÖNEMİNDE UYGULANAN UZAKTAN EğİTİME YÖNELİK
DÜŞÜNCELERİNİZİ BELİRTİNİZ.

- LÜTFEN HİÇBİR CÜMLEYİ BOŞ BIRAKMADAN HEPSİNİ DEğERLENDİRİNİZ.

- LÜTFEN HER MADDE İÇİN SİZE EN UYGUN TEK SEÇENEK BELİRTİNİZ.

KATKILARINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ

* Gerekli

1. Uzaktan eğitime çoğunlukla hangi araçları kullanarak girdiniz? *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Bilgisayar
☐ Cep telefonu

Kişisel Bilgiler Formu

2. CİNSİYET *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ ERKEK
☐ KADIN

3. DOğUM TARİHİ *

Örnek: 7 Ocak 2019

4. ÜNİVERSİTE *

5. BÖLÜM *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
☐ Antrenörlük
☐ Spor Yönetici

6. SINIF *

Yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

- ☐ 1.
☐ 2.
☐ 3.
☐ 4.

Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği

7. *

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Uzaktan eğitim sürecinde üniversitemizin elinden geleni yaptığına inanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Üniversitemiz öğrencilerine çok kısa zamanda güzel bir imkan sundu.	☐	☐	☐	☐	☐
Uzaktan eğitimde karşılaşılan mağduriyetlere üniversite çözüm üretmiştir.	☐	☐	☐	☐	☐

8. *

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Üniversitemin uzaktan eğitim sisteminden genel olarak memnunum.	☐	☐	☐	☐	☐
Uzaktan eğitim sürecinde üniversite tarafından yapılan bilgilendirmeler yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
Üniversitenin uzaktan eğitim için alt yapısı yeterlidir.	☐	☐	☐	☐	☐

9. *

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Uzaktan eğitimde hocalar gerekli çabayı göstermişlerdir.	☐	☐	☐	☐	☐
Öğretim üyeleri ders konusunda çözüm odaklı olmuşlardır.	☐	☐	☐	☐	☐
Ders veren öğretim üyeleri uzaktan eğitim için hazırlıklıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
Uzaktan eğitimde ders veren öğretim üyelerinin yükledikleri kaynak ve materyalleri yeterli buluyorum.	☐	☐	☐	☐	☐

10. *

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Bu soruyu okuduysanız katılıyorum şıkkını işaretleyiniz	☐	☐	☐	☐	☐
Online Sınavların gereksiz olduğunu düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Vize ve finallerin internet üzerinden yapılmasını uygun buluyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Online sınavlar haksızlığa neden olmuştur.	☐	☐	☐	☐	☐
Online sınavlar gerçek başarıyı ölçmüştür.	☐	☐	☐	☐	☐

11. *

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Derslerin öğretim üyeleriyle gerektiğinde etkileşime geçebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Ders notlarına sistem üzerinden rahatlıkla ulaşabiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
Uzaktan eğitime herkes eşit şekilde erişebilmiştir.	☐	☐	☐	☐	☐
Derslerle ilgili talep ve önerilerimi ilgili kişilere iletebiliyorum.	☐	☐	☐	☐	☐

12. *

Her satırda yalnızca bir şıkkı işaretleyin.

	Kesinlikle katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
Yüz yüze eğitimin önemini bu süreç ortaya çıkarmıştır.	☐	☐	☐	☐	☐
Uzaktan eğitim derslerine çalışmada zorlandım.	☐	☐	☐	☐	☐
Bu soruyu okuduysanız katılıyorum şıkkını işaretleyiniz	☐	☐	☐	☐	☐
Yüz yüze eğitimde daha başarılı olacağıma inanıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐